O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

TOSHKENT

Тошкент оқшоми

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

№ 30 (9.068) * 1998 йил 16 март, душанба * Сотувда эркин нархда

ПОЙТАХТ НАВРЎЗ АРАФАСИДА

ҲАШАР — ШАҲРИМИЗГА ЯРАШАР

14 март — шанба куни Наврўз айёми шарафига ўтказилган умумшаҳар ҳашари пойтахтимизнинг янада гўзаллашиб, мафтункор тус олишига кенг замин яратди. Биз шу куни туманларга бориб қилинаётган ишларнинг бевосита гувоҳи бўлдик.

ЯККАСАРОЙ. Эрта тонгданоқ ҳокимлик кучи билан ташкил этилган 20 та ўзиағдаргич машина Тўқимачилар маданият саройи атрофига йиғилиб шу ердан тумандаги барча 17 та маҳалла ва уй-жойлардан фойдаланиш идоралари томон йўл олди. «6-махсустранс» корхонаси томонидан ажратилган 32 та чиқинди ташувчи машиналар, «Беларус» тракторлари ҳам тинмай ишлади. Махсус буюртирилган кранлар эса кўча, йўл чекkaларини бетон, темир-терсак парчаларидан тозалашда асқотди.

Айниқса Қушбеги ва Бобур маҳаллаларида иш қизигандан қизиди. Ушбу маҳаллалар аҳолиси Салор каналини тозалашди. Бунинг учун маҳаллалар ҳисобидан махсус тайёрланган узун дастали кетмон ва хаскашлардан фойдаланилди. Тошкент давлат педагогика университетидан чиққан 2000 га яқин, тўқимачилик ва енгил саноат институтининг 800 та талабалари ҳашарда жонкуярлик билан меҳнат қилдилар. «Тоштўқимачимаш», «Тоштўқимачи» ҳиссадорлик жамиятлари, «Полимер» корхонаси, «Паризод» ҳиссадорлик жамияти, 1-пойабзал корхонаси ишчи-хизматчилари эса ҳам корхоналар ичи, ҳам кўчаларда орасталик ишлари билан машғул бўлдилар. Оммавий тартибда барча дарахтлар оқланди. Якшанба куни эса ҳашарни якунига етказиш мақсадида тўпланган барча чиқиндилар ташиб кетилди.

* * *

ЧИЛОНЗОР туманида эса умумшаҳар ҳашарига тайёргарлик туман ҳокимлигида барча маҳаллалар оқсоқоллари, корхона-ташкилотлар раҳбарлари иштирокида ўтказилган йиғилишдан бошланди. Унда ҳамма вазифалар тақсимланди. Шанба куни тумандаги барча корхона, ташкилот, муассаса, таълим-тарбия масканлари, аҳоли якдиллик билан ҳашарга чиқди. Туман 6 та ўрамга бўлиниб, кучлар режали асосда уларга жалб этилди. Айниқса, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси биноси атрофи, Ўзбекистон Миллий боғи, Мирзо Улуғбек маданият ва истироҳат боғларида кенг кўламда ободонлаштириш — тозалаш ишлари қилинди. «Отчопар» бозори ҳудудини тартибга келтириш бўйича салмоқли ишлар бажарилди. Муқимий, Чўпонота каби шоҳкўчалар чиннидек тозаланиб, дарахтлар оқланди. Тумандаги автотранспорт корхоналари эса изчиллик билан керакли автоуловлар билан таъминлаб туришди. 3-Чарх-Камолон, 2-Қизил Шарқ, 1-Катта Чилонзор, 2-Катта Чилонзор маҳаллаларида покизалик ва ободончилик ишлари олдинроқ бошланганлиги сабабли шу куни гузарлар, кўп қаватли уйлар атрофи чиройли тартибга келтирилди. Бунда туман ҳокимлигининг ташаббуси ва саъй-ҳаракатлари билан «Совпластитал» қўшма корхонаси томонидан тайёрланиб аҳолига тарқатилган бир марта фойдаланиладиган пластик қопчалар жуда асқотди. Хуллас, шу куни 100 мингга яқин чилонзорлик умумшаҳар ҳашарига ўз ҳиссасини қўшди.

Шаҳримизнинг бошқа туманларида ҳам ана шундай ҳамжиҳатлик билан ҳашарлар ўтказилди. Демак, Наврўзга хуш кайфият, покизалик, алоҳида жозиба билан пешвоз чиқамиз.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

СУРАТЛАРДА: Тошкентда ўтказилган умумшаҳар ҳашари пайтида.

Рашид Галиев олган суратлар.

«Ташаббус—97»

ЭНГ ЯХШИЛАР АНИҚЛАНДИ

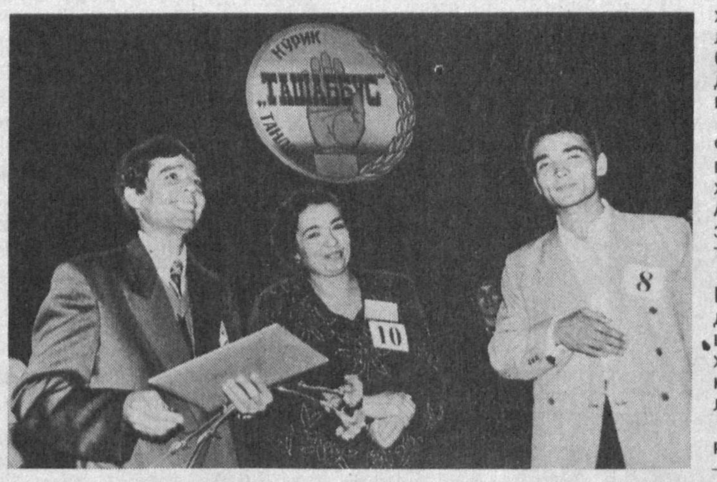

Тошкентдаги Темирйўлчилар маданият саройида 14 март куни Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини учун «Ташаббус—97» — «Энг яхши тадбиркор», «Энг яхши фермер» ва «Энг яхши ҳунарманд» кўрик-танлови бўлиб ўтди.

Юртимизда кичик, ўрта ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш борасида амалга оширилган ишлар кўрик танловда яна бир бор яққол намоён бўлди. Тадбиркор, фермер ва ҳунарманднинг неча йиллар давомида қилаётган саъй-ҳаракатлари кўргазмада намойиш этилди.

Танловда иштирок этган 41 нафар тадбиркор, фермер ва ҳунарманднинг иш юритиш фаолияти, билим даражаси ва ўз соҳасидаги маҳорати ҳакамлар ҳайъати томонидан баҳолаб борилди. Сурхондарё вилояти Денов туманидаги «Гулнора» хусусий фирмаси соҳибаси Гулчеҳра Ҳайдарова «Энг яхши тадбиркор» деб топилди. Бу фирма озиқ-овқат маҳсулотларини тайёрлаш ва сотиш, маҳаллий хом ашёдан қурилиш материаллари ишлаб чиқариш ва сотиш билан шуғулланади. У Президент соврини — «Нексия» автомобили билан тақдирланди.

«Энг яхши фермер» номини Фарғона вилояти Фарғона туманидаги «Чорвадор» фермер хўжалиги раҳбари Шукурмирзо Аҳмедов қўлга киритди. У Президент соврини — «Дамас» автомобили билан тақдирланди.

«Энг яхши ҳунарманд» номи Бухоро шаҳридаги «Совға» зардўзлик маркази раҳбари Бахшилло Жумаевга насиб этди. У ҳам Президент соврини — «Тико» автомобили билан тақдирланди.

Пойтахт кўрик-танловининг ғолиби, юнусободлик сандиқчи — ҳунарман Убайдулло Қосимов республика кўрик-танловида иккинчи ўринга сазовор бўлди. Юнусободдаги «Халқ табобати академияси» масъулияти чекланган жамияти республика кўрик-танловининг лауреати бўлди.

Кўрик-танловда Бош вазир ўринбосари, Давлат мулки қўмитаси раиси В. Чжен иштирок этди ва совринларни ғолибларга топширди.

Гулзода МАМБЕТОВА.

Тошкент шаҳар ҳокимлигида

ОИЛА ЙИЛИНИНГ «БАХТЛИ ОИЛА»ЛАРИ

ИЛГАРИ хабар берилганидек, Тошкент шаҳар ҳокимлиги 1998 йил — Оила йили деб эълон қилинганлиги муносабати билан ҳамда оила мустаҳкамлиги ва манфаатларини таъминлаш, унинг муқаддаслигини намойиш этиш, ибратли оила аъзоларининг намунали ишларини ўрганиш, кенг омма орасида тарғиб қилиш, уларни эъзозлаш, рағбатлантириш, ёш оилаларни халқимизнинг ноёб урф-одатлари, анъаналари ва миллий қадриятларимиз руҳида тарбиялаш мақсадида «Бахтли оила» танлови ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилган эди.

Пойтахт ҳокимлигида ушбу танловни ўтказиш бўйича ташкилий қўмита мажлиси бўлиб ўтди. Уни мазкур қўмитанинг раиси, шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Атҳамжон Миржалилов олиб борди.

Шаҳар ҳокимининг ўринбосари, шаҳар хотин-қизлар қўмитасининг раиси Фарида Абдураҳимова тўрт босқичда ўтадиган «Бахтли оила» танловига кўрилаётган тайёргарлик юзасидан ахборот берди. Танлов низомига мувофиқ март ва апрель ойларида маҳаллалар бўйича, сўнг туман ўрамлари ва даҳалари бўйича энг яхши оилалар танланади.

Туман танловларини июль ойида, шаҳар танловини эса ноябрда — Конституция куни арафасида ўтказиш белгиланган.

Танловда камида 40 йил иноқ ва бахтли турмуш кечирган, муносиб фарзандларни тарбиялаб вояга етказган ибратли оилалар иштирок этишлари мумкин.

Танлов ғолиби бўлган шаҳарнинг бахтли оиласига икки хонали квартира калитлари тақдим этилади. Иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллаган оилаларга музлатгичлар ва рангли телевизорлар, рағбатлантирувчи мукофотларга сазовор бўлганларга қимматбаҳо совғалар топширилади.

Мажлисда сўзга чиққан туман ҳокимликларининг, шаҳар фуқаролар ҳолатини қайд қилиш бўлими, халқ таълими бошқармаси, жамоат ташкилотларининг вакиллари биринчи бор ўтказилаётган бу танловни намунали ташкил этиш юзасидан қатор таклиф ва мулоҳазаларини билдирдилар.

ТАЪСИРЧАН ЧОРАЛАР КЎРИЛМОҚДА

БАНКРОТЛИК ва санация масалалари бўйича шаҳар комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда шу йилнинг январь ойида иқтисодий зарар кўрган корхона ва ташкилотлар раҳбарларининг ҳисоботлари тингланди.

Афсуски, катта иқтисодий зарар кўраётган корхоналар орасида «Ўзбектўқимачимаш», «Тошқишлоқмаш», «Тошкент трактор заводи», «Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси» давлат ҳиссадорлик жамиятлари, бир қанча транспорт, қурилиш, савдо ташкилотлари, ҳатто баъзи банклар ҳам бор.

Зарар кўрган ҳар бир бу корхона ва ташкилот молиявий-хўжалик фаолиятини соғломлаштириш бўйича комиссия аниқ ва айни пайтда жуда қатъий қарорлар қабул қилди.

Бу қоғозда қолиб кетмаслигидан комиссиянинг ўтган мажлисида қабул қилинган қарорлар ижроси юзасидан қилинган ишлар яққол далолат бериб турибди. Хусусан, «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти ҳамда «Керамзит» жамоа корхонасини банкрот деб эълон қилиш тўғрисидаги даъво аризалари Тошкент шаҳар хўжалик судига берилди. «Бажарувчи» ҳиссадорлик жамиятининг банкрот деб эълон қилиниши бўйича иш эса шаҳар прокуратурасига берилди. Ушбу корхонада ҳозирги пайтда муддати ўтказиб юборилган кредитор қарзлар қопланди. Ҳиссадорлик жамияти 1998 йил учун буюртмалар билан таъминланди.

Банк ассоциацияси зарарга йўл қўйган «Банкимформрейтинг» ҳамда «Банк Пластик-карт» раҳбарларини ишдан бўшатди.

Тегишли вазирлик ва идораларга «Тошкент отчопари» ҳамда «Хўжалик ҳисобидаги темир йўл бўлими»нинг молиявий-хўжалик аҳволини соғломлаштириш юзасидан тақдимномалар берилди. «Пойабзалчи» ҳиссадорлик жамияти бўйича материаллар Иқтисодий ночор корхоналар ишлари бўйича қўмитага берилди. Ушбу қўмита тақдимномаси билан «Қизил Шарқ» ҳиссадорлик жамияти ва «Ниҳол» қўшма корхонасига бюджет олдидаги қарзлар бўйича пеня тўлаш муддатини узайтириш шаклида ёрдам кўрсатилди.

Маҳалла

ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Тошкент шаҳар ҳокимлигида шаҳар маҳалла оқсоқоллари Маслаҳат кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Уни шаҳар ҳокимининг ўринбосари Ҳамидулла Кароматов олиб борди.

Мажлисда Оила йилида шаҳримизда оила манфаатларини таъминлаш бўйича ҳокимлик томонидан ишлаб чиқилган махсус дастур ҳамда яқинлашиб келаётган Наврўз байрамини нишонлаш юзасидан Маслаҳат кенгаши қилиши лозим бўлган ишлар муҳокама этилди.

Сўнгра кун тартибидаги навбатдаги масала муҳокамасида жойлардаги масжид имомлари билан маҳалла оқсоқоллари ўзаро келишган ҳолда ишлашларини таъминлаш мақсадида шаҳар мувофиқлаштириш кенгашини тузишга келишиб олинди. Бундан ташқари мажлисда кўп қаватли уйлардан иборат маҳаллаларда санитария қоидаларига риоя этишдаги муаммолар муҳокама қилинди.

Мурод РАҲИМОВ.

Бокс

АРТУР ГРИГОРЯН: ОЛТИ КАРРА ЧЕМПИОН

14 март куни Германиянинг Гамбург шаҳрида профессионал бокс бўйича жаҳон биринчилиги учун беллашувда рингга ҳамюртимиз, беш маротаба курраи замин ғолиби Артур Григорян ва немис чарм қўлқоп устаси Рудольф Марко чиқдилар.

Шуни эслатиб ўтиш жоизки, бундан етти йил муқаддам Австралия пойтахти Сиднейда бўлиб ўтган жангда Артур Григорян Рудольф Маркога ютқазиб қўйган эди.

Гамбург рингида ўзбекистонлик енгилмас чемпион бу мағлубият аламини тўла-тўкис олди. Жаҳон биринчилиги мусобақаси низомига кўра 12 раунддан иборат бу беллашувнинг олтинчи раундидаёқ Рудольф жангни давом эттира олмаслигини билдириб, оқ сочиқни рингга ташлади.

Шундай қилиб Артур Григорян профессионал бокс бўйича олти карра жаҳон чемпиони бўлди.

Янги ғалаба билан, Артур!.

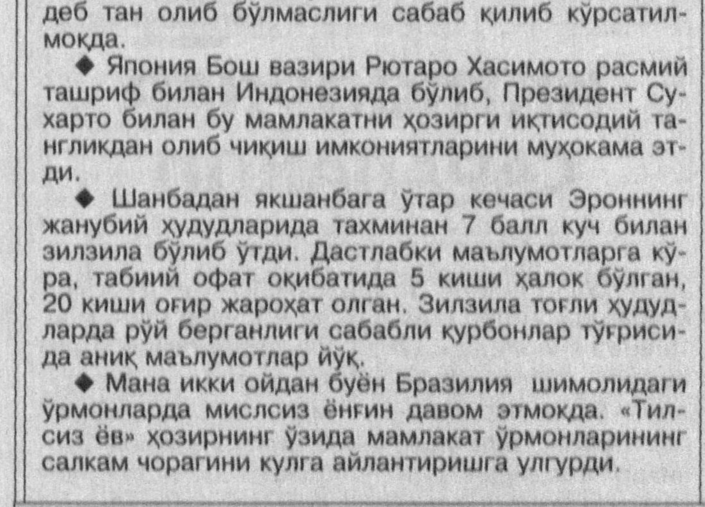

БУГУНГИ КУН НАФАСИ

ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР, ХАБАРЛАР

МАМЛАКАТИМИЗДА

◆ Бош вазирнинг биринчи ўринбосари, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазири Исмоил Жўрабеков жойларда экиш мавсумига, жумладан плёнка остида чигит экишга тайёргарликнинг аҳволига бағишлаб сим орқали кенгаш ўтказди.

◆ Марказий банкда бўлиб ўтган пул-кредит сиёсати бўйича республика комиссиясининг навбатдаги мажлисида йилнинг икки ойида касса режаси бажарилиши ҳамда молия соҳасини такомиллаштириш масалалари кўриб чиқилди.

◆ Меъморлар уюшмаси йиғилишида ушбу уюшма низомига киритилган ўзгаришлар тасдиқланди. Шунга кўра энди ушбу ташкилот Ўзбекистон Меъморлар ижодий уюшмаси, деб аталадиган бўлди. Бадиий академия академиги, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган меъмор Азамат Тўхтаев Меъморлар ижодий уюшмасининг раиси этиб сайланди.

◆ «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик марказининг йиғилишида ушбу ташкилотнинг Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлардаги бўлимлари фаолияти муҳокама этилди.

ЖАҲОНДА

◆ Россия Президенти Борис Ельцин шамоллаб қолиб, Москва яқинидаги «Бавариха» санаторийсида даволаниш учун ётқизилганлиги сабабли 18 мартга белгиланган Россия, Белоруссия, Қозоғистон ва Қирғизистон божхона иттифоқининг ҳамда 19 мартда ўтказилиши режаланган Ҳамдўстлик давлатлари раҳбарларининг олий даражадаги учрашуви гумон остида қолди. Бундан ташқари Озарбайжон ва Грузия президентларининг Ҳамдўстлик давлатларининг Москвадаги олий даражадаги учрашувда иштирок этишлари ҳам гумон остида турибди.

◆ Сербиянинг Косово ўлкасидаги вазият мураккаблигича қолмоқда. Сербия маъмурларининг бу ердаги аҳолининг 90 фоизини ташкил этадиган албанлар сиёсий партиялари раҳбарларига музокаралар ўтказиш ҳақида учинчи бор ёзма мурожаат қилишларига қарамасдан улар Сербия раҳбарлари билан учрашишдан бош тортмоқдалар. Ўзини Косово президенти, деб эълон қилган албанлар етакчиси Иброҳим Ругова эса Косовони мустақил давлат, деб эълон қилинишини талаб этмоқда.

◆ Европа Иттифоқига аъзо мамлакатлар ташқи ишлар вазирларининг норасмий учрашувида Сербия маъмурларидан Косово албанлари етакчилари билан тинч музокаралар ўтказиш талаб қилинди. Акс ҳолда Сербияга иқтисодий жазо чоралари кўрилиши маълум қилинди. Айни пайтда Европа Иттифоқи Сербия давлати ҳудудий яхлитлигини эътироф этди. Косовога қўшни Албания ва Македония ҳам Сербия давлати яхлитлигини тан олди. Косовонинг мустақил давлат, деб эълон қилиниши, улар фикрича, Болқонда янги фуқаролар урушига йўл очиб беради.

◆ Лондонда бўлиб ўтган Европа Иттифоқига аъзо 15 давлат раҳбарларининг олий даражадаги учрашувида яқин истиқболда Шарқий Европанинг 10 та мамлакати, шунингдек Кипрни Европа Иттифоқига қабул қилишга келишиб олинди. Биринчи навбатда бу қитъа ҳамжамиятига аъзоликка Польша, Венгрия, Чехия, Словения, Эстония ва Кипр номзод ҳисобланмоқда. Кейин эса навбат Болгария, Румыния, Словакия, Литва ва Латвияга келади.

◆ Бугун Арманистонда президент сайловлари бўлиб ўтмоқда. Давлат раҳбари учун 12 номзод кураш олиб бормоқда. Кузатувчилар фикрича, биринчи турда бирор номзоднинг ғалаба қозониши қийин. Иккинчи турга ҳозир президент вазифасини бажариб турган Роберт Кочарян ҳамда собиқ Арманистон компартияси раҳбари Карен Демирчян чиқиши тахмин этилмоқда.

◆ Сўнгги кунларда Белоруссия миллий валютаси кескин қадрсизлана бошлади. Шу муносабат билан Белоруссия молия идораларининг раҳбарлари Москвага нажот излаб келди. Аммо Россия Бош вазирининг биринчи ўринбосари А. Чубайснинг фикрича, Белоруссияга фақат Россия бюджетидан Ҳамдўстлик давлатларига молиявий ёрдам кўрсатиш моддаси бўйича кредит берилиши мумкин. Бироқ А. Чубайс Россия бундан буён бошқа давлатларга қайтарилиши гумон бўлган кредитлар бермайди, деб ҳам огоҳлантириб қўйди.

◆ Кеча Абхазияда маҳаллий ҳокимият идораларига сайловлар бўлиб ўтди. Грузия бу сайлов якунларини тан олмаслигини билдирди. Бунга Абхазия аҳолисининг катта қисми ҳозир қочоқ ҳолда бошқа ҳудудларда яшаётган бир пайтда маҳаллий ҳокимият идораларига ўтказилган сайловни адолатли деб тан олиб бўлмаслиги сабаб қилиб кўрсатилмоқда.

◆ Япония Бош вазири Рютаро Хасимото расмий ташриф билан Индонезияда бўлиб, Президент Сухарто билан бу мамлакатни ҳозирги иқтисодий тангликдан олиб чиқиш имкониятларини муҳокама этди.

◆ Шанбадан якшанбага ўтар кечаси Эроннинг жанубий ҳудудларида тахминан 7 балл куч билан зилзила бўлиб ўтди. Дастлабки маълумотларга кўра, табиий офат оқибатида 5 киши ҳалок бўлган, 20 киши оғир жароҳат олган. Зилзила тоғли ҳудудларда рўй берганлиги сабабли қурбонлар тўғрисида аниқ маълумотлар йўқ.

◆ Мана икки ойдан буён Бразилия шимолидаги ўрмонларда мислсиз ёнғин давом этмоқда. «Тилсиз ёв» ҳозирнинг ўзида мамлакат ўрмонларининг салкам чорагини кулга айлантиришга улгурди.

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

• Иқтисодиёт • Ижтимоий соҳа • Маданият

RESPUBLIKASI
MILLIY KITOB PALATASI
INV.X

«Тошойна» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятида тайёрланаётган маҳсулотлар шаҳримизда фаолият кўрсатаётган ойна ишлаб чиқариш кичик корхоналариникидан 30 фоизга арзонлиги ва сифатлилиги билан ажралиб туради. Жамият бошқарувчи раиси Ҳабибулло Тожиев биз билан суҳбатни шундай бошлади:

Саноат

АРЗОН ВА СИФАТЛИ

— Замон талаби даражасида иш юритилмаса, ишлаб чиқарилган маҳсулот омборда ётаверади. Бизнинг фабрикада тайёрланган маҳсулотдан бутун Ўзбекистондаги мебель корхоналари фойдаланади. Шунинг учун ҳам улар билан янги йилнинг биринчи кунидаёқ шартнома тузиб олиб, сўнг иш бошлаганмиз. Мабодо шартнома бажарилмаса маҳсулот бериш тўхтатиб қўйилади. Ўтган йили 86 миллион сўмлик ойна ва тошойна ишлаб чиқардик. Режамиз бу йил 100 миллион сўмлик тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш. Бу рақам яна кўтарилиши ҳам мумкин. Сабаби куни кеча Италиядаги «Бавеллони» франк-заводидан жавоб мактуби олдик. Улар бизга 4 хилдаги ойна тайёрлаш дастгоҳларини юборишадиган бўлишди. Бу дастгоҳлар юқори сифатли, жаҳон андозалари даражасида маҳсулот ишлаб чиқаради. Шу йилнинг тўртинчи чорагида янги турдаги ойна маҳсулотлари ишлаб чиқарила бошланади. Дастгоҳларда ишлаш компьютер асосида бўлиб, италиялик мутахассислар келиб бизнинг ишчиларимизга иш ўргатишади. Бунда ўз-ўзидан маълумки, юқори сифатли ойнадан фойдаланган мебель корхоналарининг маҳсулоти сифати ҳам яхшиланади.

Айни вақтда хориждан келтирилган дастгоҳлар учун ҳамда Россия Федерациясидан олинадиган 200 минг квадрат метр ойна хом ашёсини олишга ҳужжат тайёрланмоқда.

— Ҳиссадорларга тўланадиган дивидендлар ҳақида ҳам тўхталсангиз.

— Жамиятимизда 100 нафар ҳиссадор меҳнат қилади. Уларнинг ҳар бирида имкониятига яраша акцияси бор. Чиқарилган акциянинг 83.8 фоизини фабрика ҳисобида қолдирганмиз. 17.2 фоизи давлат ихтиёрида. Ишлаб чиқарилган маҳсулотдан олинган фойда ҳисобига ҳар чоракда қисман дивиденд тўлаб борилди. Якуний қилиб ўтган йилги олинган даромаддан 4 миллион 680 минг сўм пул ҳиссадорларга тарқатилди. Қўшимча 741 минг сўм 13-маош қилиб берилди.

Жамият бошқаруви раиси билан суҳбатни якунлагач фабрика ҳудудини айландик. Бу ерда янги дастгоҳларни ўрнатиш учун янги бино ҳам қуриб битказилибди. Ишчиларнинг ҳар бири ўз ишига сидқидилдан ёндошиб меҳнат қилишаётир. Бу ерда асосан фабрика ён-атрофидаги оилалар ҳамда Мирзо Улуғбек тумани аҳолиси меҳнат қилади. Яна шуниси қувончлики бир оиладан 2-3 киши ишлайди. Масалан Шуҳрат Бурхонов, Икром Шерматов, Танзила Эшонхонова, Муқаддас Икромова оилаларини келтириш мумкин.

Биз бўёқ цехи бригадири Мавжуда Холматовани суҳбатга тортдик.

— Ишчиларимизнинг кўп қисмини аёллар ташкил этади. Ойна ишлаб чиқариш ташқаридан қараган одамга осон туюлиши мумкин. Бироқ ҳар соҳанинг ўз сир-асрори бор. Барча ишга меҳр билан ёндошса ҳар қандай муаммо ўз вақтида ҳал бўлади. Бригадирлар ҳеч қачон қўл қовуштириб ўтиришмайди. Ўз ишимиз билан ҳамиша бошқаларга ўрнак бўляпмиз. Масалан, электр-механика цехи бригадири Николай Курачкин, текислаш цехи бригадири Ҳури Алимова, вакуумда ишлаш цехи бригадири Насиба Мамараҳимоваларни ана шундайлар жумласига қўшиш мумкин.

Суҳбатни Гулзода МАМБЕТОВА ёзиб олди.

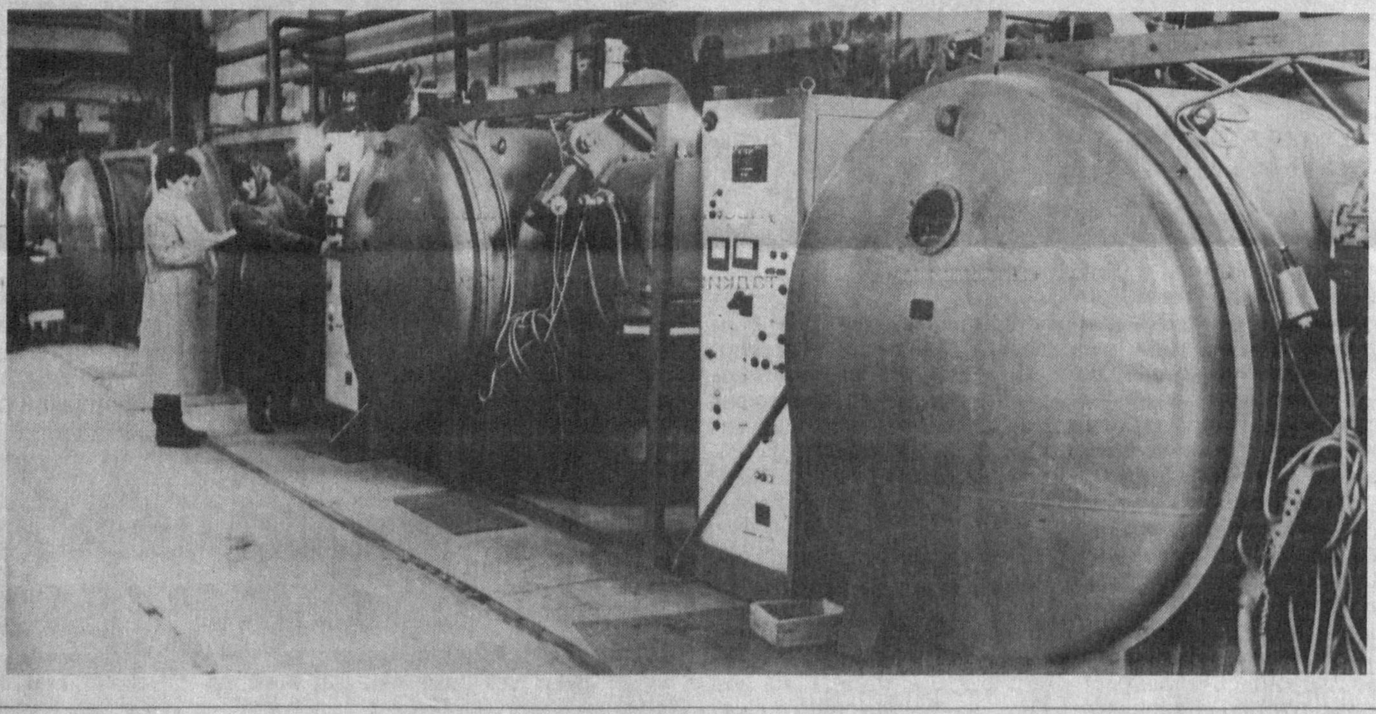

СУРАТЛАРДА: ойнани ювиш ва унга қайта ишлов бериш бўлими оператори Озода Болтабоева; ойна кесувчилар Собир Турсунов ва Аҳрор Қодировлар иш устида; метализация цехида.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Битта енгил машинанинг бирон ерини қолдирмай ювиш учун қанча вақт кетади? Агар икки киши қўл билан ювса ярим соат балки етарлидир. Бордию бу иш автоматик тарзда бажарилса, 10—15 дақиқа сарф бўлиши мумкин. Агар бирор одам енгил машинани бир дақиқадан ҳам камроқ вақт ичида ювиш мумкин, деса ишонишимиз қийин. Лекин бу гап муболаға эмас.

Тадбиркорлик

«ВИЗУМАТ» ФИРМАСИ ҚУРИЛМАСИ

МАШИНАНГИЗНИ ҚИРҚ СОНИЯДА ЮВАДИ

Бугунги кунда ушбу юмушни сифатли, оз вақт ичида бажарадиган ўта замонавий автоматик линиялар мавжуд. Улар аста-секин республикамизга кириб келмоқда. Хусусан Акмал Икромов туманидаги «Мимоза» хусусий фирмаси директори Мимоза Зияева ана шундай ишга қўл урган тадбиркор аёллардан.

— Бу ишнинг бошланиши ғалати бўлган эди, — дейди Мимоза Зияева. — Бундан уч-тўрт йил муқаддам Тошкент аэропортидаги кутиш залида ўйчан ҳолда ўтирган бир кишини кўриб қолдим. Негадир унинг дардини олгим келди ва яқинига бориб ҳол-аҳвол сўрадим. Айтишича, у германиялик бўлиб, ватанига жўнаш олдидан барча ҳужжатларини йўқотиб қўйибди ва ёрдам сўраб қаерга мурожаат қилишни билмай ўтирган экан. Шу билан унга кўмак беришга аҳд қилдим. Тегишли идоралар ёрдамида ҳалиги мусофир ватанига жўнаб кетди. Кетиш олдидан у менга чуқур миннатдорчилик изҳор этди.

Орадан бир йилча вақт ўтди. Бир куни Германиядан мактуб олдим. Хатда менга миннатдорчилик сўзлари изҳор этилган, ўзаро ҳамкорлик қилиш таклифи ҳам билдирилган бўлиб, матн тагига «Феликс Видмайер» деган имзо битилганди.

Феликс Видмайер Германиянинг Кюр шаҳрида истиқомат қилар, шу ердаги «Импорт-экспорт» фирмасининг директори экан. Таклифига розилик билдирдим. Аввалига у фирмам номига сотиш учун маҳсулотлар юбора бошлади. Кейин мени Германияга таклиф этди.

Германияда Феликс Видмайер «Шарай» фирмасининг директори Рольф Шауб билан таништирди. Рольф Шауб Тошкентда қандай иш билан шуғулланмоқчи эканимни сўраганида супермаркет очишни мўлжаллаётганимни айтдим. Шунда у янада самаралироқ ишни таклиф қилиб, бу борада ёрдам беражагини билдирди. Германиядаги «Визумат» фирмаси енгил машиналарга сервис хизматини кўрсатувчи, жумладан машинани ювувчи автоматик қурилмаларни буюртма бўйича ишлаб чиқариш билан шуғулланар экан. «Шарай» фирмаси эса ўша автоматик қурилмаларни ўрнатар ва ишга тушираркан. Рольф Шауб билан шундай қурилмани Тошкентда ўрнатиш бўйича ўзаро шартнома туздик. Шартномага кўра ушбу ажойиб техника учун «Визумат» фирмасига тўланадиган ҳақ у шаҳримизда ишга тушгач келадиган фойдадан 10 йил давомида узилиши керак. Аммо менинг мўлжалим бўйича бу қарздан ярим йил ичида қутуламан...

«Визумат» фирмаси ишлаб чиқарадиган қурилмага келсак, у жуда мўъжаз бўлиб, бор-йўғи 18 квадрат метр майдонни эгаллар экан. Мимоза Зияеванинг айтишича иш жараёнида уни атиги битта одам бошқаради. Энг қизиғи, унинг самарадорлигидир: ушбу автоматик қурилма бир соатда 91 та енгил машинани ювиб ғилдиракларини созлаб беради. Бу дегани — бундай хизмат учун битта машинага бир дақиқадан ҳам камроқ вақт, тўғрироғи, 40 сония кетади. Иш конвейер усулида бажарилади, яъни енгил машина қурилманинг бир томонидан кириб, иккинчи томонидан тоза ҳолда чиқиб кетаверади.

Бугунги кунда Европанинг кўпгина шаҳарларида «Визумат» фирмасининг қурилмалари ишлаб турибди. Германиядаги ҳар бир шаҳарнинг ўзида бундай хизмат тури уч-тўрт жойда фаолият кўрсатаётганини Мимоза Зияева ўз кўзи билан кўриб қайтди. Бундай қурилма ҳозирда Ҳамдўстлик давлатларининг биронтасида, ҳатто Туркияда ҳам йўқ.

Айни пайтда «Визумат» фирмасининг қурилмасини Тошкентга келтириш ва ўрнатиш юзасидан ишлар бошлаб юборилган. Унинг шаҳримиз учун нақадар зарурлигини енгил машина эгаси бўлган ҳар бир киши яхши билади. Зеро, ўз машинасини озода сақлашга, бунинг учун уни мунтазам ювиб туришга қийналадиганлар орамизда йўқ эмас. Буни катта кўчалардан оқиб ўтадиган ариқлар яқинида ўз машинасини юваётган ёки ювдираётганлар борлигидан ҳам билса бўлади.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

Ҳаракатланиш хавфсизлиги ва ободонлаштириш ойлиги

ФАОЛЛИГИМИЗГА БОҒЛИҚ

Чилонзор туманидаги 3-Чарх-Камолон маҳалласининг клубида тумандаги 20 дан зиёд маҳалла оқсоқоллари иштирокидаги йиғилишда Вазирлар Маҳкамасининг Фармойишига биноан айни кунларда қизғин ўтказилаётган ҳаракатланиш хавфсизлиги ойлигида фуқароларнинг бажарадиган юмушлари ҳақида атрофлича сўз борди.

Йиғилишда қатнашган Тошкент шаҳар Ички ишлар Бош бошқармаси Давлат автомобиль назорати бошқармаси вакиллари, Чилонзор тумани ҳокимлиги масъул ходимлари, маҳалла оқсоқоллари Тошкент шаҳрида кун сайин транспорт ҳаракати кучайиб бораётганлигини, бу нарса автомобиль ҳайдовчиларидан ҳам, пиёдалардан ҳам йўл интизомига қаттиқ риоя қилишларини тақозо этаётганлигини таъкидладилар. Бунда яна бир нарсага ҳам эътибор қаратилди: яъни балоғатга етмаган ёшларга ота-оналарнинг машиналарни бошқаришни ишониб топшираётганлиги боисидан кўнгилсиз йўл-транспорт ҳодисалари содир бўлмоқда. Шу йилнинг ўзида юз берган қатор нохуш ҳолатларда балоғатга етмаган ёшлар сабабчидир. Ана шунинг учун ҳам ота-оналар, Давлат автомобиль назорати ходимлари бундай кўнгилсиз ҳодисаларнинг олдини олишда фаоллик кўрсатишлари кераклиги алоҳида таъкидланди.

Йиғилишда сўзга чиққан 3-Чарх-Камолон маҳалласи оқсоқоли Сайфиддин Рихсиев, 2-Чарх-Камолон маҳалласи оқсоқоли Турғун Абдуллаев ва бошқалар яқинлашиб келаётган Наврўз айёми муносабати билан шаҳримизда ўтказилаётган ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлигида фаол қатнашиш ҳар бир тошкентликнинг, шу жумладан маҳаллаларда истиқомат қилувчи ҳар бир фуқаронинг бурчи эканлигини таъкидладилар. Бинобарин, ҳаракатланиш хавфсизлиги ойлиги ҳам, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлиги ҳам пойтахтимизни намунали ва озода шаҳарга айлантириш борасидаги саъй-ҳаракатлардандир.

Турсун ПЎЛАТ, 3-Чарх-Камолон маҳалласи фуқароси, уруш фахрийси.

ТЎСИҚ ОРТИДАГИ БЕКАТ

«Юнусобод» — «Чорсу» оралиғида қатновчи 91-автобусга деярли ҳар куни ўтираман. «Чорсу» меҳмонхонасининг рўпарасида, Эски Жўва бозорига кирадиган енгил автомобиллар учун махсус йўлка ажратилган бўлиб, йўлка ёнида бекат бор. Қизиғи шундаки, бекат, биринчидан, автобус, троллейбуслар тўхташи мумкин бўлмаган жойга қурилган. Бу ерда бекат белгиси ҳам йўқ. Бозорга кирувчи машиналар билан асосий ҳаракат қатнов қисми оралиғига эса ярим метрдан баландроқ қилиб чамаси 100 метр узунликда темир-бетон қуйилган.

Балки бу тўсиқ бозорга кирувчи машиналар хавфсизлигини таъминлар. Лекин аҳоли, хусусан йўловчилар учун жуда ноқулай ерда жойлашган. Тўсиқни айланиб ўтишингиз учун анча вақтингиз кетади. Транспорт эса айнан шу бетоннинг ўртасида тўхтайди. Транспортдан тушган йўловчилар манзилларига тезроқ етиб олиш мақсадида тўсиқдан сакраб ўтмоқдалар, айримлар эса йўлкалар орасидаги ёриқдан ўтишга мажбур бўлмоқдалар.

Бунга бир-икки кун бўлгани йўқ, икки ойдан ошди. Гоҳида қариялар бекатда ўтириб автобус ё троллейбус кутишади. Транспорт келгач, ноқулай бир аҳволга тушиб қолишади. Масофа унча узоқ эмас, лекин ҳаракатланаётган енгил машиналар, қолаверса, бетон тўсиқ транспортга яқинлашишга имкон бермайди. Ҳаллослаб айланиб келгунингизча, автобус ҳам кетиб қолган бўлади. Ўйлаймизки, ҳаракатланиш хавфсизлиги ойлиги ўтаётган ҳозирги кунларда ушбу муаммога ниҳоят эътибор берилади.

Муқаддас ЮСУПОВА.

Шаҳар Халқ таълими бош бошқармасига қарашли шаҳар қўшимча таълим мажмуида халқ амалий санъати ва адабиёти йўналиши бўйича VII шаҳар иқтидорли болалар слёти ўтказилди.

Анжуманлар

ИҚТИДОРЛАР САРАЛАНДИ

«Дост сардор» ҳиссадорлик компанияси, ўзбек-турк «Оз-Силм» лицейи, «Скопле» қўшма корхонаси, «Алмаз-Макарон» ҳамда «Полёт» қўшма корхоналари ҳомийлигида ўтказилган ушбу слётда туманларда ғолиб деб топилган 7 ёшдан 17 ёшгача бўлган иқтидорли ўқувчилар иштирок этишди. Унда ўқувчилар ижодидан кўргазмалар ташкил этилди. Слёт иштирокчилари рассомчилик, ёғоч ўймакорлиги, миллий наққошчилик ҳамда ҳайкалтарошлик йўналишларида ўз маҳоратларини намойиш этишди.

Ҳаяжонли дақиқалар ҳам етиб келди. Ҳакамлар ҳайъатининг саъй-ҳаракатлари натижасида ғолиблар аниқланди. Адабиётшунослик йўналишида Навоий номли лицейнинг 15 ёшли ўқувчиси Шуҳрат Тўқаев, миллий каштачилик йўналишида Шайхонтоҳур туманидаги 316-мактаб ўқувчиси Шаҳноза Муҳамедова, наққошликда Собир Раҳимов туманидаги қўшимча таълим мажмуасидан ўн етти ёшли Абдулла Рустамов, ҳайкалтарошлик йўналишида Миробод тумани 147-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Зулфиқор Юсупов, рассомчиликда Севил Алиева, Юнусобод туманидан 316-мактаб ўқувчиси Жавоҳир Алиевлар ёғоч ўймакорлиги йўналишида биринчи ўринни эгаллашди.

Ғолибларга ҳомий ташкилотлар томонидан ажратилган эсдалик совғалари топширилди. Шаҳар слёти ғолиблари энди Республика иқтидорли болалар слётида иштирок этадилар.

Наргиза ПИРНАЗАРОВА.

Муносабат

САВДО БОЗОРИДАН НИМАЛАРНИ ЎРГАНДИНГИЗ?

Савдогар аёлларнинг суҳбати шундай бошланди:

— Ҳай, ҳай, бу бозор деганлари... Юрсанг йўлинг адашади, кўрсанг кўзинг қамашади. Бир ёнда молини уйиб, харидор чақираётганлар, бир ёнда ерга ўтирволиб, тиззасида пул санаётганлар. Бирам ҳавасим келдией. Қадимгилар «Отанг бозор, онанг бозор» деб бекорга айтмаганда. Эртасига «бисот»имдан у бу олиб мен ҳам бозорга чиқдим. Буюм сотаётганлар ёнига борсам, биттаси «Опахон, бу жой банд» деди. «Тавба, бозордаям банд жой бўладими? Ахир бу ресторан бўлмаса, меҳмонхона бўлмаса?!» дедим. «Жойларни кечанинг ўзидаёқ банд қилиб кетишган» деди патта тарқатаётган оқ халатли йигит. «Бўлмаса менгаям жой топиб беринглар» дедим. Сўнгра сумкамга ишора қилдим: «Мана буларни сотиб кетай...» «Сиз бугунча метронинг чиқиш жойида сотинг, кечқурун бирорта жойни белгили қилиб кетасизда» деди яна ҳалиги йигит.

Тарвузим қўлтиғимдан тушди. Мен ўйлабманки, бозор кенг жой, сотувчи хоҳлаган молини истаган жойида туриб сотаверади деб. Йўқ, ундай эмас экан. Бозорнинг ўз тартиби, қоидаси бор экан, ўргулай.

— Бўлмаса-чи! Четдан қараган кишига бозор гавжум, ғала-ғовур, бесаришта жой бўлиб кўринади. Аралашсангиз бундай эмаслигини дарров биласиз. Мен шу бозорга келган кунимоқ шу нарсага ақлим етмай роса панд еганман. Ўша куни чиқсам, кўчамизнинг бошида яшайдиган Қумри опоқининг катта ўғли бир дунё шампунни ёнига уйиб, мақтаб ётибди. Икки-учта қиз келиб, «Шампунларингизнинг яхшиси борми?» деб сўради. «Бўлганда қандоқ, зўрларидан бор» деди у қизларга. Сўнг битта шампунни олиб кўрсатди: «Мана шуни олинглар. Бунда бош ювсанглар, сочларинг... соғлом нур сочади!» Қизлар нархини сўрашди. «Эрталабдан бери уч юз элликдан сотаётувдим, сизларга уч юздан бераман» деди. «Вой, олчоғей, — дедим ичимда. — Ахир бозорга кираверишда худди шунақа шампунларни икки юз элликдан сотишяптику, ҳали мен ҳам қизимга шунчага олувдим!» Қизларга шуни айтдиму-балога қолдим. Харидоридан айрилган қўшним ёшимни ҳам ҳурмат қилмасдан, қувиб солди. «Ҳап, санними» деб сал наридаги сомсапазлар ёнига бориб турдим. Қарасам, бир йигит «Кеп қолинг, сомсанинг хўрози бизда!» деб қичқираётир. «Ие, сомсанинг ҳам хўрози бўларканми, оғзига қараб гапирса-чи? Ҳар нарсанинг ўз номи бор, ахир!» дедим ичимда. Бордиму, ҳалиги сомсапазга яхшилаб танбеҳ бердим. «Э, холапошша, нега менинг ишимга бурнингизни тиқасиз?» деб бақириб берса бўладими! Хуллас, ўша куни бозорга сиғмадим, айланай. Кейин билсам, кемага тушганнинг жони бир деганларидек, у ерда бир-бирини қўллаб-қувватлаб туриш керак экан...

— Ҳой, менга қаранг, боя сиз айтгандай, қонун-қоидасини билмаган одам бозор билан тил топишолмаскан. Бир дам олиш кунида томорқадан ортган ошкўкларни бозорга олиб чиқдим. Бир амаллаб жойлашиб бўлиб, қарасам меники ҳамманикидан дуркун-дуркун. Шундаям ҳеч бир харидор ёнимга келмади. Тураверib зерикиб кетдим. Энди кетмоқчи бўлаётсам, бир йигит келди. «Холажон, ошкўкларингизни менга бериб кетақолинг, барибир сотолмайсиз» деди. «Нега сотолмасканман?» дедим, ҳайрон бўлиб. «Бугун бозор ошкўкка тўлиб кетган кўрмайсизми?» деди у. «Ҳая, қайтариб кетсам увол бўлади, олақолинг» дедим. Олди, берган пулига ҳовучим тўлмади. Бу ошкўклардан унчалигам фойда йўқ экан-ку, эссиз вақтим» дея нон растасига ўтдим. Уйга нон, мева-чева, қатиғу-қаймоқ олиб ортимга қайтдим. Мундоқ қарасам, бозорнинг чиқиш дарвозасида ҳалиги йигит мендан олган ошкўкларини мақтаб-мақтаб сотаяпти. «Даланинг ошкўкларига кеп қолинг, бозор ичида бунақасини тополмайсиз» дейди. Олди-орқаси тўла харидор. Тавба, ўзимам мақтаб сотишни билардиму, дедим. Ўзимни койидим. Бозорда ҳушёр, сўзамол бўлмасангиз, ютқазарқансиз.

— Қаранг, шунақа лўттибозлар ҳам бўлади-да. Қўяверинг, кўр ҳассасини бир маротаба йўқотади. Мана мен, тижоратчи бўлиб туриб ҳам кўп алданганман. Шундай кишилар борки, бир ўқ билан ўнта қуённиям отади. Кейин... Биз аёллар ўта ишонувчан бўламиз-да. Бир нарсани айтиб қўйяй, бозорда олди-соттидан кўра муросаю-мадоранинг таъсири катта, ўргулайлар. Хушчақчақ, ширинзабон бўлдингизми бас, ютасиз! Қолаверса, бозор маданияти деган гап ҳам бор. Бугуннинг харидори нозиктаъб, илтифотни ёқтиради. Олди-соттию муомалада чегарадан чиқсангиз улар олдида обрўйингиз кетади. Харидор сиздан юз ўгиради. Бозор тартибини, савдо-сотиқ маданиятини эгалласангиз, сиз бозорники, бозор сизники-да айланай!

— Сўзларингиз қулоғимга мойдай ёқаётир. Кўнгилдагини топиб гапираркансиз. Аслику, одам умри охирига довур ўрганиб яшайди. Ўрганиб, бир-бирига ўргатиб яшашда гап кўпда. Мана сиз, бозор кўрган аёлсиз, бизнинг фойдамизни кўзлаб гапираётирсиз. Лекин, ҳаммаям сиздай эмас-да. Мана, бир қўшним бориди, эски маҳалламизда. Тузуккина касбини ташлаб, бозорга чиқди. Болаларниям бозорга солди. Шунақа бойиб кетишдики... Уйлари гиламга тўлди, қўша-қўша видео олди, биз қўшниларини менсимай қўйди. Тўй-маъракаларга айтсак, «Тирикчилик қурсин, бозорга чиқмасам бўлмайди, менсиз бораверинглар» дерди. Шу қўшним денг, қизу-келинлариниям ишларидан айнитиб, бозорга тортди. «Қачонгача маошга яшаб юрасизлар, бу аҳволда бирларинг икки бўлмайди» деб уларни йўлдан урди. Ахир бозорни ҳаммаям эплайвермайди-да. Келини бояқиш молини ўтказолмай қайтган куни қайнонадан дакки, эрдан сўкиш эшитади. Ишга қайтай деса, ўрнига аллақачон бошқа киши олишибди. Ора йўлда сарсон-да бечора. Кўрсам, ичим ачишади шу келинчакка...

— Ҳа, бозор деб ўзини йўқотиб, тўрт-беш танга топгач атрофидагиларни писанд қилмаётганлар қанча. Бу борада ота-боболаримиз ўта донишманд бўлишганда. Пули сал кўпайса, мачит қуришган, камбағал-ночорларни қўллаб-қувватлашган. Ҳа майли, бу дунёда яхши одам мукофотсиз, ёмон жазосиз қолмайди. Гапимиз ҳам андек чўзилди, ўргулай. Эртага бозорга чиқадиган эдим, бориб шунга тараддуд кўрай. Менсиз давом эттираверинглар суҳбатни, (Йўғе, биз ҳам шошиб турибмиз, деди бошқа биров. «Эртага ҳам гап қолсин-да», деди яна бири).

Аёллар тарқалишди. Суҳбат узилиб қолди. Йўқ, аксинча. Йўл-йўлакай, кўча-кўйда, метрода, автобусда, бекатда, хуллас, қайсики давра бор, ҳаммасида давом этаётир бундай суҳбатлар. Сиз нима дейсиз азиз газетхон? Бозордан сиз нималар ўргандингиз?

Келинг, суҳбатни келган жойидан давом эттирайлик.

Гулчеҳра ЖАМИЛОВА.

Аҳмад ал-Фарғонийнинг 1200 йиллиги олдидан

ҒАРБНИ ЛОЛ ҚОЛДИРГАН

Бундан 15 йиллар олдин бир гуруҳ ўзбекистонлик олимлар поляклар таклифи билан «Марказий Осиё мутафаккирларининг фалсафий таълимоти» мавзусидаги илмий анжуманда қатнашишга таклиф қилинган эдик.

Бизнинг маърузаларимиз жуда қизиқарли маълумотларга бой ўтди. Олимлар савол-жавоблардан мамнун бўлиб, анжуман якунланай деб қолганида ёш тадқиқотчилардан бири ўзбекистонлик машҳур олимга қараб Аҳмад ал-Фарғоний ҳақида маълумот берсангиз, деб қолди. Ўша пайтдаги бу олимнинг аҳволи ночорлигини тасвирлаб бериш жуда қийин. Чунки ўша даврларда Аҳмад ал-Фарғоний ҳақида гапириш, унинг ижодини ўрганиш тақиқланган эди. Олим бу нарсани айта олмас эди...

Мана энди мустақиллик шарофати билан Шарқ оламида «Хосиб» (математик) тахаллуси билан машҳур бўлган Абул-Аббос ибн Қосир Аҳмад ал-Фарғоний ҳақидаги ҳақиқатларни билмоқдамиз.

Фарғонийни «Мунажжим ар-Раис» ҳам дейдилар. У фан оламининг сўнмас юлдузларидан бўлиб, дунёвий ва табиий фанларга, жумладан астрономия, астронометрия, астрофизика, геодезия, география, гидрология, строгеография, тригонометрия ва шулар қаторида бирталай фанларнинг асосчиси бўлган.

Аҳмад ал-Фарғоний қомусий олим даражасига кўтарилган илм соҳиби эди. Фарғоний юнон олимларининг астрономия ва математика соҳасига оид асарларини ўрганиб, амалий кузатишлар асосида замонавий фанларга бевосита дахлдор бўлган қомусий асарлар яратди. Аҳмад ал-Фарғонийдан аввал астрономияга оид салмоқли асар яратган юнон самошунослари бўлган. Фарғоний эса само илмини нафақат ўрганди, шу соҳада ўткир олим сифатида илгариги юлдузшуносларни танқид этиб, барча нуқсонларни, улар қилган хатоларни кузатишга эришиб, бебаҳо мерос қолдирган. Шу боисдан ҳам Европа университетларида олимлар XII асрдан бошлаб, Аҳмад ал-Фарғоний китобларини таржима қилиб, таълим олганлар.

Аҳмад ибн Муҳаммад Фарғонада улғайиб, ўқимишли инсон бўлиб етишган ва билимга ташна олим сифатида хорижий юртларда ўз билимини намойиш этди. Ёш олимни тақдир тақозоси фан даргоҳига чорлади. Ўша вақтда Фарғона араб халифалигининг чегарасида жойлашган бўлиб, эндигина фарғоналик Сомонийлар сулоласи ўз салтанатига замин тайёрлаётган эди. Шу сабаб ёш олим Ироқ ва Мисрда истиқомат қилган ҳолда илмий изланишлар асосида йирик тадқиқотларни бажарган.

Аҳмад ал-Фарғонийни Европада яхши танишган ва ижодини мукаммал ўрганишган. Италия, Франция, айниқса Голландияда унинг асарларини таржима қилиб, университетларда дарслик сифатида фойдаланишган.

Фарғонийнинг «Самовий ҳаракат ва юлдузлар фанининг мажмуаси ҳақида китоб»и XII асрда икки марта лотин тилига, XIII асрда эса бошқа Европа тилларига таржима қилинган.

Агар олимнинг геодезия, картография ва ер юзи географияси соҳасидаги асарларини жамласак, яхлит бир географик оқим келиб чиқади. Аҳмад ал-Фарғоний араб тилида ўз асарларини ёзганлиги ва тажрибаларини араб мамлакатларида ўтказганлиги учун «биринчи араб астрономи» деган ном олган.

Аҳмад ал-Фарғоний тузган хариталари билан Христофор Колумб Американи очган. Португал денгизчисининг қўлида Аҳмад ал-Фарғоний тузган хариталар сақланиб қолган. Фарғоний 841 йилдаги Қуёш тутилишини изланиш ва ўлчовлар натижасида олдиндан билди ва бунинг устида илмий ишларини олиб борди. У 1022 юлдузни ўлчаб, тасвирлаган.

Аллома биринчи бўлиб Птолмейни танқид қилди ва юнон самошунослари эплай олмаган ер курраси билан бошқа сайёралар орасидаги масофани ўлчади. Фарғоний Птоломейнинг астрономик асари «Алмажистий»га изоҳлар ва иловалар ёзган.

Аллома 861 йилда ал-Мутаваккилнинг буйруғи билан Нил дарёсидаги сув сатҳини ўлчайдиган асбобни тузатиш ва ўрнатиш учун Фустот (ҳозирги Қоҳира)га борган. Бу ерда олим дарё сувини ўлчайдиган янги ускуналар ихтиро этган. Жумладан «Миқёси Жадид»ни Нил дарёси сувини ўлчаш учун кашф этди. Ушбу асбоб ҳанузгача сақланади.

Астроном ва географ, файласуф Аҳмад ал-Фарғоний ер думалоқлигини шундай далиллар билан исботлайдики, улар ўз илмий қимматини ҳали ҳам йўқотган эмас. Бир мақолада унинг қилиб кетган ишларини қамраб олиш қийин, лекин унинг қўлёзмалари Шарқ ва Ғарбнинг йирик қўлёзмалари сақланадиган кутубхоналарда борлигини тарихчи олим К. Брокельмен ўзининг «Араб адабиёти тарихи» китобида аниқлаб берган.

«Китоб ул-ҳаракат ас-самовий ва жавомиъ илм — ан-нужум» («Самовий ҳаракатлар ва юлдузлар фанининг мажмуаси ҳақида китоб»). Бу асар «Жавоми илм-ан-нужум вал ҳаракат ас-самовий» номи билан, яна «Китоб фи усул илм аннужум» номлари билан ҳам юритилади. Асар лотин тилига таржима қилинган ва 1669 йилда нашр этилган. Ушбу асар Америка Қўшма Штатларининг Принстон шаҳрида, Марокашда, Оксфордда, Парижда, Санкт-Петербургда, Қоҳирада сақланиб келинмоқда.

Азизахон ЗАЙНИДДИНОВА,
фалсафа фанлари номзоди.

Наврўз

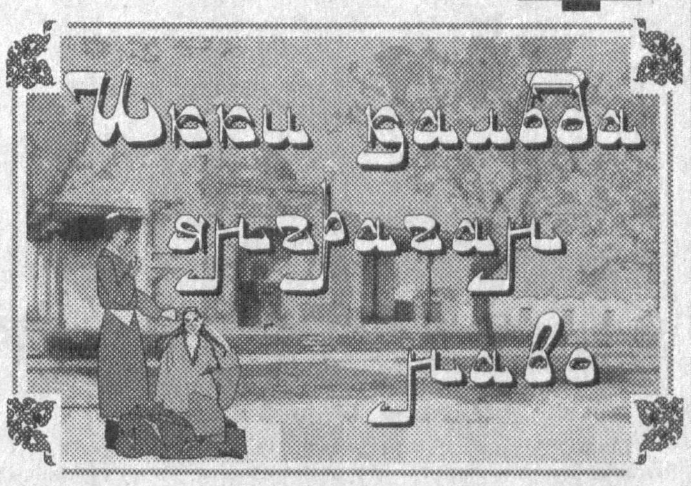

Икки қалбда янграган наво

(Бадиа)

Наврўз жуда қадим замонлардан буён хуросонликлар учун ғоятда азиз ва мўътабар анъана сифатида давом этиб келади. Бу қадим шодиёна барча Шарқ халқлари орасида шодлик ва хурсандчилик байрами сифатида янги йил, янги баҳор, янги ҳаёт ва янги умидлар билан чамбарчас боғлиқдир. Шу кундан бошлаб инсон қалбида янги, ширин ва эзгу орзулар пайдо бўлади: иш, меҳнат ва жидду жаҳд бошланади, янги ҳаракат ва янги жунбушлар вужудга келади.

Ажойиб ва гўзал кўклам кунларининг бири эди. Ҳиротдаги энг атоқли донишмандлар, шоирлар, амирлар шаҳар аркига Хуросоннинг одил ва адабиётпарвар подшосини Наврўз ила муборакбод этиш учун тўпланишган эди. Йиғилганлар орасида суҳбатлар қизиб бораётган бир аснода юқоридаги парда кўтарилиб, эшик оғаси тўпланганларга қарата виқор билан хитоб қилди:

— Ҳазрати соҳибқирон, адли акрам Султон Ҳусайн Бойқаро жаноблари ташриф буюрдилар!

Бутун арк бўйлаб сукунат чўкди. Ҳозир бўлганлар подшоҳ эҳтироми учун ўринларидан турдилар. Бир неча лаҳзадан кейин Хуросон давлатининг улуғ ҳукмрони салобат билан кириб келдилар. Унинг донишманд вазири Амир Алишер Навоий ҳам подшоҳ ҳазратлари билан бирга ташриф буюрдилар.

Султон Бойқаро тахтига ўтирганларидан сўнг Ҳиротнинг энг улуғ ва забардаст шоирларидан ва донишмандларидан бири бўлган Нуриддин Абдураҳмон Жомий аркда тўпланишган юзлаб шоирлар ва олимлар номидан чуқур эҳтиром ила шеър ўқиб подшоҳ ҳазратларини ва барча тўпланганларни янги йил билан табрикладилар. Ҳамма томондан «аҳсан-аҳсан!» садолари таралди ва арк гумбазларидан ёқимли акс садо борди. Сўнгра бошқа шоирлар ҳам навбатма-навбат Наврўз ҳақидаги шеърларини ўқиб, йиғилганларни хушнуд этдилар. Шундан кейин Хожа Абдулло Марварид хабар бериб айтдики, Гавҳаршод мадрасасининг битирувчилари Наврўз муносабати билан подшоҳ ҳузурларига келганлар ва кирмоқ учун мунтазирдурлар. Султон Бойқаро очиқ чеҳра билан кулиб уларнинг киришларига рухсат бердилар. Улар ичкари кирдилар ва подшоҳ ҳазратларини Наврўз ила муборакбод этдилар. Султон Бойқаро шогирдлардан ҳар бирининг бошини силаб навозиш этди ва ўз қўли билан туҳфалар берди. Ўша шогирдлар орасида бошқаларга нисбатан қадди баландроқ ва мўйлаблари ниш уриб чиқиб қолган бир йигит подшоҳ назарини ўзига жалб этди. Султон Бойқаро ундан сўради.

— Йигит, исминг нимадур?

Йигит таъзим қилиб, одоб билан жавоб берди:

— Аъло ҳазрат, исмим Муҳаммаджон, Гозургоҳи шарифдан бўламан.

— Энди сен мадрасани тугатиб мулло бўлдинг, бундан буён сени «Мулло Муҳаммаджон» деб чақирмоқ лозим.

Йигит подшоҳ ҳазратларига икки дафъа таъзим қилиб, одоб билан деди:

— Бу мен учун буюк ифтихордир, ҳазрати олийлари!

Гавҳаршод мадрасаси талабаларига туҳфалар тарқатиш маросими поёнига етгандан сўнг, Маликуш — шуаро Жомий ҳазратлари шундай деди:

— Шогирдимиз Абдул Ғафур Лорий бир рисола битибдилар ва бу борада бирор нарса демоқчилар.

Султон Бойқаро мавлоно Лорийга ҳусн-рағбат кўрсатиб, амр қилдики, у ўз рисоласини ўқиб йиғилганларга эшитдирсин. Рисола ўқилгач, Амир Алишер Навоий ва бошқа йиғилган муаррихлар Ҳазрат Али ҳақида, унинг мозорининг Балхда мавжудлиги борасида батафсил суҳбат қилдилар. Суҳбат охирида Амир Алишер Навоий суҳбат аҳлига арз қилиб, шундай бир таклиф киритдиларким, Ҳазрат Али марқадининг Балхда мавжудлигидан бутун Хуросон аҳолиси бохабар бўлмоғи учун Ҳазрат Алининг халофати бошланган табаррук кунда, яъни Наврўз кунида ҳар йили Ҳиротдан махсус карвонларда халойиқ Балхга борсалар ва у ердаги аҳоли билан бирга қадимий ва кўҳна Балх шаҳрида Шоҳи валоятмаоб (Ҳазрат Али) туғларини баланд кўтариб, халқимиз ва мамлакатимиз саодати учун дуо қилсалар ҳамда ўша ерда Наврўз байрамини ўтказсалар.

Мажлисда ҳозир бўлганлар Амир Алишер Навоийнинг бундай оқилона таклифини бир оғиздан маъқулладилар ва аҳли мажлис шундай қарорга ҳам келдиларки, келаси йил Наврўз байрамини ўтказмоқ мақсадида Ҳирот шаҳридан Балх томонга бир неча карвонлар жўнатилса, у жойни обод қилиб, келаси йили шу пайтда Наврўз сайлини Балхда ўтказсалар. Яна мазкур мажлис аҳлининг қарори билан Балхдаги Хожа Ҳайрон қишлоғи Ҳазрат Алининг шариф жасади сақланаётганлиги учун бундан буён «Мозори шариф» деб аталадиган бўлди.

Шу зайлда Ҳирот аҳолиси орасида Наврўз байрами муносабати билан Балхга карвон билан сафар қилиш ва у ердаги янги жойларни обод қилишдек олижаноб орзулар пайдо бўлди. Мана шу улуғ мажлисда ўтирган ёш йигит Мулло Муҳаммаджон қалбида ҳам эндиги йили ҳут ойида карвонлар билан бирга Балхга бориш ва ўша жойда Ҳирот аҳолиси билан бирга қўшилиб меҳнат қилиш ва янги жойларни обод қилиш орзуси қулф уриб, яшнай бошлади.

Мулло Муҳаммаджон ҳам бошқа аҳли мажлис қатори аркдан чиқиб Гозургоҳ томон йўл олди, йўл-йўлакай Хиёбон томондан юриб, аҳоли истироҳат қилаётган ғарб томонга бурилди. Гўзал Хиёбоннинг икки томондаги кўмкўк зумрад майсазорлар ва турли-туман гуллар билан безанган йўлаклари йўловчилар димоғларига хуш ёқар ва уларнинг қалбларида шодлик ҳисларини уйғотар эди. Муаттар гулларнинг ҳидлари баҳор насими билан аралашиб ёш навқирон йигит Мулло Муҳаммаджон дилини ҳам алоҳида шавқ ва завқ ҳислари билан тўлдириб юборган эди. Бирдан Наврўз келганлиги ва бу қутлуғ айём билан падари бузургворини муборакбод этиш лозимлиги эсига тушиб қолдию тез-тез юриб уйига етиб келди. У отасига салом берди, Наврўз билан уни табриклаб, қўлларини кўзларига суртиб ўпди.

Сўлим баҳор кунлари бирма-бир ўтаберди. Мулло Муҳаммаджон ўқишларини тугатиб ўша ўзининг қадрдон илмгоҳи бўлмиш Гавҳаршод мадрасасига мударрис этиб тайинланди. У мадрасадаги муаллимлик ишидан қайтишда ўша дилига ёқиб қолган Хиёбон бўйлаб юриб, Қаранфил булоғи бўйига тез-тез келиб турар ва турмуши, келажаги ҳақида ўйлар ва ширин хаёллар сурар ва мазкур гўзал ва зилол булоқ атрофидаги сабзазорлар устида юриб гашту гузар қилар эди.

Ҳамал ойининг ёқимли кунларидан бири эди. Мулло Муҳаммаджон мадрасадаги ишларини тугатиб, одатдагидек Каранфил чашмаси бўйига келди.

Бирдан чашма атрофида истироҳат қилиб юрган бир гуруҳ қизларга кўзи тушди. Қизлар ҳазил-мутойиба гаплар айтишиб, чақ-чақлашиб кулишар эди. Шу пайт ногаҳон Ҳиротнинг муздек ёқимли шамоли бир оқ ҳарир рўмолчани учириб, Мулло Муҳаммаджон томонга олиб келди. Иттифоқо ўша оқ ҳарир рўмол ёш муаллимнинг юзларига, кўзларига келиб ёпишди. Оқ юпқа ҳарир рўмолдан таралган муаттар ҳидлар Мулло Муҳаммаджоннинг бошини мастона ҳолатга келтирган эди. Ёш муаллимнинг томирларидаги қайноқ қон тез-тез уриб, рангини анордек қизартириб юборган эди. Шу пайт қулоқларига бир ёш нозанин қизнинг қўнғироқдек ёқимли овози эшитилди.

— Вой ўлмасам, чодаримдаги рўмолимни шамол олиб кетипти.

(Давоми 4-бетда).

Ҳамкорлик

«ИПАК ЙЎЛИ» МЎЪЖИЗАЛАРИ

Маълумки, бир неча йиллардан буён Ҳамза номли санъатшунослик илмий-тадқиқот институти тизимидаги санъатшунослик экспедицияси бўлими ходимлари Япониянинг Сока, Канадзава университетлари, «Ипак йўли илмий-тадқиқот» институти ва қадимий шарқ музейи қадимшунос олимлари, «Ипак йўли» тўгараги иштирокчи ходимлари билан илмий ҳамкорлик ишларини олиб бормоқдалар. Улар икки даврга мўлжалланган илмий шартнома тузишган бўлиб, унинг биринчи илмий ҳамкорлик доираси (1989-1994) Шаҳристондаги будда ибодатхонаси қазишмаларидан иборат эди. Иккинчи ҳамкорлик доираси (1996-2000 йиллар) Далварзинтепанинг подшоҳ саройи ўрнида илмий ҳамкорлик ишларини олиб бориш мўлжалланган.

Биз ўзбек-япон экспедицияси бошлиғи Баҳодир Турғунов билан учрашиб, ўзбек-япон илмий ҳамкорлиги, унинг биринчи навбатининг самаралари ва навбатдаги ҳамкорлик ишлари ҳақида суҳбатлашдик.

— Будда ибодатхонаси ўз навбатида япон олимлари учун анча қувончли дамларни совға этди. Нега деганда, агарда диёримизнинг жанубий ҳудудларига буддавий дин эрамизнинг бошларида Афғонистон орқали кириб келиб, у даврдан бизга Термиздаги Айритом, Қоратепа, Фаёзтепа, Зўрмула каби ажойиб ёдгорликларни қолдириб кетган бўлса, улардан 120 чақирим шимоли-шарқда жойлашган Далварзинтепа ҳам икккита будда иншооти борлиги маълум бўлди. Юқорида номлари зикр қилинган будда иншоотлари ўзларининг қурилиш услублари, ички безаклари билан бир-бирларидан қолишмасаларда, аммо уларнинг ҳар бирининг ўзига хос томонлари борлиги ҳам намоён бўлди.

Далварзинтепадаги иккита будда иншоотининг бирида буддавий персонажлар — подшоҳ ва шаҳзода ҳайкаллари, иккинчи будда ибодатхонасидаги эса 20тадан зиёд катта-кичик ҳажмдаги (30сантиметрдан 2,5 метргача келадиган) ҳайкаллар алоҳида аҳамиятга моликдир. Далварзинтепа ҳайкаллари Ўзбекистонда биринчилардан бўлиб хорижий давлатларда ташкил қилинган кўргазмаларга йўл очиб берди. 1988 йили Японияга Халқаро кўргазмага олиб борилганда япон олимларини лол қолдирди. Натижада улар хорижий олимлардан биринчилардан бўлиб Сурхон воҳасига кириб келдилар.

Шу боис ўзбек-япон илмий ҳамкорлигининг ўзаро алоқалари тобора кенгайиб бормоқда. Ҳамкорликнинг дастлабки даврларида республикамизга 20 нафар япониялик олиму талабалар келишга муяссар бўлишган эди. Ўзбекистондан ҳам ўз навбатида қадимшунос, мусиқа назариётчиси, ҳайкалтарош, муҳандис, таъмирловчи, сураткаш ва тарихчи олимлардан 15 нафар киши Японияга ташриф буюрдилар.

Япон олимлари будда дини қадимда Ҳиндистонда мавжуд бўлиб, унга оид ёдгорликлар қайси йўллар билан Марказий Осиё тупроғида пайдо бўлиб қолганлигини аниқлашга киришдилар. Илк бор Уl асрларда Япониянинг Кореяга яқин жанубий ҳудудларида пайдо бўлгани маълум. Бироқ, биноларнинг тархи, безаклари, ҳайкалчалар Ҳиндистондаги ва Марказий Осиёдаги ёдгорликларга ўхшаш томонлари бор-йўқлиги яқин кунларгача уларни қизиқтириб келган.

«Излаганга толе ёр» деганларидек, биз ҳамкорликда топиб ўрганаётган ёдгорликларнинг довруғи ҳозирда бутун оламга таралган. Ҳали ечилмаган тилсимларга бой бу маскан Ўзбекистоннинг Сурхондарё вилояти Шўрчи туманидаги «Далварзин» жамоа хўжалигига қарашлидир. Бу қадимий шаҳар тепаликлар шаклида бизгача етиб келган бўлиб, умумий ҳажми 4 гектарни ташкил қилади. Шу вақтгача топилган асосли ашёлар бу шаҳар бундан тахминан икки минг йиллар аввал йирик империялардан бири бўлган Кушон салтанатининг пойтахти эканлигидан дарак беради. Бу гарчи тахмин бўлсада, бу шаҳар орқали «Ипак йўли»ўтгани шубҳасиздир. Шуни айтиб ўтиш лозимки, илк бор 1967 йилнинг баҳорида шаҳар харобасидан чамаси ярим чақирим узоқликдаги мўъжазгина бир тепалик остидан тасодифан будда ёдгорлиги ва ундан ажойиб ҳайкаллар чиққан эди. 1982 йилга келиб эса шаҳарнинг нақ ўртасидан кўп хонали будда ибодатхонасини қазиб топдик. Бино хоналаридан эса деворий суратлар ва безаш учун ажабтовур ва баҳайбат ҳайкаллар кашф қилинди.

Далварзинтепанинг ниҳоятда бой шаҳар бўлганлигига шубҳа йўқ. Шунингдек, ўта мустаҳкам, эни 10 метргача етадиган, узунлиги икки чақирим келадиган мудофаа деворлари, алоҳида қад кўтариб турган подшоҳ саройи, бой-зодагонлар яшаган ҳашаматли бинолар, кулол ва ҳунармандларнинг маҳалласи, идиш-товоқ пиширадиган хумдонлари ва дунёдаги энг қадимий шахмат доналарию салкам 36 килолик олтин хазинаси каби топилмалар шаҳарнинг бойлигидан далолатдир.

Дастлабки илмий ҳамкорлигимизнинг биринчи мезонининг натижаси ўлароқ ҳамкорликда чоп этилган иккита китоб — монография унумли ишимизнинг меваси десак муболаға эмас. Иккала китоб ҳам Японияда Сока университетининг маблағига чоп этилди. Биринчи китоб «Жанубий Ўзбекистоннинг ёдгорликлари» деб номланиб, 1991 йилдан Сока университетининг 20 йиллиги арафасида босмадан чиқди. Китоб рус, япон ва инглиз тилларида, 335 бет ва 346 суратни ўз ичига олган. Тўрт минг нусхада чоп этилган мазкур ноёб китобда Ўзбекистон санъатшунослик экспедициясининг 1960 йилдан бери Сурхондарё ва Самарқанд вилоятлари ёдгорликларида қазилма ишларини олиб бориб, топилган ашёвий ёдгорликлари жамулжам қилинган. Китоб Японияннинг кўзга кўринган дунёдаги энг имкониятга бой ҳисобланган «Топпон» нашриётида чоп этилди. Китоб саҳифаларидан жой олган япон фото устаси Иошиока Идзиронинг рангли фотосуратлари, Далварзинтепанинг ноёб олтин хазинасидаги жимжимадор олтин тақинчоқлар, будда ва Боддисатванинг икки метрдан зиёд ҳайкаллари, фил суягидан тайёрланган дунёдаги энг қадимги шахмат доналари, нафис ва ранг-баранг сопол идишлар, Кушон подшолар зарб қилган тангалари ва осори-атиқалари янада салмоқли ва юқори илмий аҳамиятга моликдир.

«Далварзинтепа шаҳристони» деб номланган иккинчи китоб эса Сока университетининг 25 йиллик юбилейи муносабати билан жуда оз фурсатда чоп этилди. Республикамизнинг мустақиллиги шарофати мазкур китобда ҳам ўз аксини топгани ҳолда 247 бетдан иборат монография ўзбек ва япон тилларида ёзилди. Китоб 1989-1993 йиллардаги қазишма ишлари ва умуман будда ибодатхонасидаги ишларнинг натижаларини ўз ичига олган. 600 дан зиёд сурат ва чизмалар билан безатилган. Китобни нашрга тайёрлашда Ўзбекистон санъатшунослик экпедициясининг барча қатнашчилари ҳамда Като Сепсей бошлиқ қадимшунос япон олимларидан Камеда Хироси, Кояма Микури ва Хаяси Тасиоларнинг хизматлари арзигулик бўлди.

Олти йиллик илмий ҳамкорлик пировардида, ўзбек-япон илмий ҳамкорлигини бошлашда ва жипслаштиришда жонбозлик қилган, кўпгина ўзбек олимларининг китобларини япон тилига ағдариб, Ўзбекистоннинг қадимий маданияти ва тарихини Японияга етказишдаги самарали ва машаққатли хизматлари учун Като Сенсейга (Японияда «Сенсей» деб ўта билимдон ва доно кишиларга нисбатан айтилади) институтимизнинг илмий кенгашида биринчи рақамли фахрий Доктор унвони гувоҳномаси топширилди.

Мана икки йилдирки учта катта ташкилот :»Ипак йўли» илмий-тадқиқот институти, Канадзава университети ва Токиодаги қадимги Шарқ музейи ходимларини бирлаштирган профессор Кадзуме Танабе бошлиқ экспедиция Далварзинтепада ўзбек ҳамкасблари билан биргаликда қазишма ишларини олиб бормоқда. Бу илмий ҳамкорликнинг иккинчи мезонининг дебочасидир.

Шу давр ичида озми-кўпми натижаларга эришилди, ўнтадан зиёд хонанинг тарихи белгиланди. Хона ичида супалар, уларни бирлаштирган эшик ўринлари,

ўчоқ ва тандир қолдиқлари топилди. Бир хона девори рангли суратлар билан безалган экан. Экспедициямиз аъзоси, кимё фанлари номзоди Шариф Илҳомов раҳбарлигида қулаган девор парчалари махсус кимё мосламалари ёрдамида қотириб олинди. Ҳозирда мазкур расмларнинг мазмуни ва шакли ўрганилмоқда.

Хона ичидан топилган барча топилмалар ўрганиб бўлингач, Шўрчи тумани «Далварзин» жамоа хўжалигидаги 43-ҳамда Сурхондарё вилоятидаги ЮНЕСКО тасарруфига ўтган ягона 30-мактабларнинг музейларига топширилди. Яқинда Далварзинтепадаги подшоҳ саройи яқинидан узунлиги 2 метр келадиган, бироз дарз кетган сопол тобут топилди. Унинг ичида мурда суяклари билан бирга сопол коса, кўзача ва темир пичоқ ҳам бор эди...

Қазишмаларнинг асосий ўрни Далварзинтепа подшоҳ саройи ўрнидаги ишлар ҳам бир неча йил давом этади. Агарда биз ҳозирча саройнинг Кушонлар империяси инқирозга учраб, ўрнига майда қабилалар келиб яшаган уй қолдиқларини, яъни VI — VII асрларга мансуб қатламларни ўрганаётган бўлсак, шубҳасиз, пастки қатламларда Кушонлар подшоҳлик даври уй қолдиқларини учратиш умидимиз бор.

Кейинги йилларда «Сурхонсайёҳ»нинг ташаббуси билан вилоятга Япониядан ташқари Франция, Германия, Италия ва бошқа мамлакатлар вакиллари ҳам келиши кутилмоқда.

Насиба УМАРОВА ёзиб олди.

СУРАТЛАРДА: Сока университетининг 20 йиллиги тантаналарида; ўзаро илмий ҳамкорликда олиб борилган қазишмалар пайти.

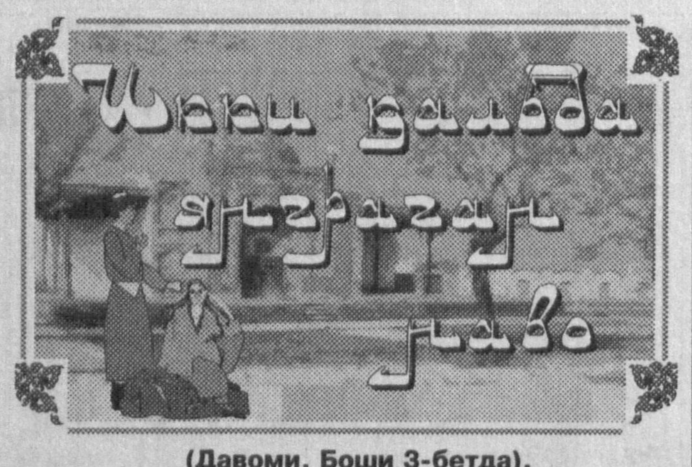

(Давоми. Боши 3-бетда).

Мулло Муҳаммаджон ҳаяжон билан овоз келган томонга бурилиб қаради. У қайси кўзлари билан кўрсинки, у билан ёнма-ён нозанин бир қиз ёш мударрисга ибо билан тикилиб турар эди. Қизнинг кўзларидан қўрқув аралаш латиф ва оташин муҳаббат ҳислари сезилиб турар эди. Ёш муаллим ҳам ўзини тамоман йўқотиб, тили калимага келмай, нима дейишини билмай ҳанг-манг бўлиб турар эди. Икки ёш — нотаниш қиз ва йигит орасида шу аснода оташин муҳаббат пайдо бўлган эди. Ёш йигит ва ёш қиз шу аснода безабон ва лол ҳолда қолиб, бирбирларига бир оғиз ҳам сўз айта олмас эдилар.

Мулло Муҳаммаджон анчагина ўзига келолмай жойида туриб қолди. Узоқдан эшитилаётган қизларнинг ёқимли садолари уни ҳушига келтирди. У ўзига келиб, ўша нотаниш, зебо ва дилбар қиз кетган томонга шитоб билан юра бошлади. Ва бирдан сесканиб ўзини ўзи тўхтатди. Ахир, у энди оддий талаба эмас, Гавҳаршоддек олий мадрасанинг мударриси, чодрали аёллар ва қизлар орқасидан кетаётган ёш мударрисни кўриб халойиқ нима деб ўйлаши мумкин?!

Ўша куни Мулло Муҳаммаджон уйига қандай қилиб келганлигини ҳам билмади. Кечаси билан тўшагида тўлғаниб чиқди, тонг отгунча уйқусизлик дардига мубтало бўлиб, тунни бедор ўтказди. Шу зайлда у кўп тунларни бедор ўтказди, кечаси билан тангридан ёлбориб сўрадики: «Ё худоё худовандо, бир қарашдан мени ўшал нозанин ва зебога ошиқу беқарор қилдинг, энди ўшал қизни ўзинг, поко парвардигоро, ҳамиша омон ва саломат сақла! Юзларига ва кўзларига гард ҳам теккизма!!!»

Шундан кейин Мулло Муҳаммаджон мадрасадаги вазифасини шоша-пиша тугатиб ҳар куни муайян пайтда чашма бўйига келадиган ва соатлаб ўшал нотаниш зебо ва дилбар қизни орзиқиб кутадиган бўлди. Бир куни иттифоқо ўшал чашма бўйида иккита чодарга ўралган қизга дуч келди. «Эй худо, кошки, ўшалардан бири менинг дилбарим бўлса-ю, кошки уни яна бир бор кўрсам ва ойдек жамолига тўйсам!» деб илтижо этди. Ўшал қизлардан бири сурмаранг чодрасининг остидан астагина ёш мударрисга салом берди, унинг латиф ва ёқимли овозини эшитган Мулло Муҳаммаджон ёлбориб астагина деди:

— Эй нотаниш зебо қиз, бир лаҳза тўхта!

Қиз бир зум тўхтади ва чодарининг бир четини жиндек кўтариб, йигитга табассум билан қаради. Мулло Муҳаммаджон муштоқлик билан қизга тикилди:

— Мен сен билан бироз гаплашмоқчиман.

Қиз бироз, паришонхотирлик ила титроқ овози билан жавоб қилди:

— Бу ерда бўлмайди. Эртага Хожа Ғалтон зиёратгоҳи ёнига барвақтроқ келинг, ўша ерда гаплашамиз.

Мулло Муҳаммаджон эртасига дарсларини эртароқ тамомлаб, барвақт Хожа Ғалтон мозори томон шошилди. Мозорни бир неча марта айланди, ушбу муқаддас масканни сидқидилдан зиёрат қилди. Зиёратгоҳ орқасидан латиф овоз эшитилди:

— Худо ниятингизни қабул қилди, мана мен ҳузурингизга келдим.

Мулло Муҳаммаджон шошилинч ўрнидан турди. Кеча ўз кўзлари билан кўрган ўшал дилдори кулиб, рўпарасида турар эди. Иккала севишганлар Хожа Ғалтон зиёратгоҳи деворлари ёнида бир-бирларига кулиб, дийдорларига тўймай, қалблари гурс-гурс уриб, рўбарў туришар эди. Йигитнинг Гавҳаршод мадрасасида мударрис эканлигини билиб қиз ғоятда хурсанд бўлди. Йигит ҳам англадики, қизнинг исми Ойша, Сарҳдера қишлоғида истиқомат қилувчи Жамолиддин Исҳоқ деган давлатманд саркарданинг қизи экан. Иккала севишганлар тўйиб суҳбатлашдилар. Хожа Ғалтон зиёратгоҳининг пойига тиз чўкишиб дуо қилдилар ва мана шу муқаддас пиру муршид мақбараси пойида қасам ичиб айтдиларки: «Ўлсак ўламиз, аммо бир-биримиздан бошқа билан ҳаёт риштасини асло боғламаймиз!» Аммо бечора ёшлар бағоят мураккаб ҳаёт ва турмушнинг жуда катта мушкулотларидан ҳам, ҳали олдиларида Кўҳи Қофдек кўндаланг бўлиб турган бешафқат қийинчиликлар занжирларидан бехабар эдилар.

Мулло Муҳаммаджон ўйлаб-ўйлаб, охири дилидаги дардини отасига очди. Қишлоғидаги мўйсафидларни отаси бошчилигида қиз уйига совчиликка юборди. Мағрур Жамолиддин Исҳоқ нафақат совчиларни «гадой», «фақир», «бемакон» қабилидаги сўзлар билан таҳқирлаб, ҳовлисидан ҳайдаб чиқарди, балки устига-устак ўз қизини уйдан мутлақо чиқмайдиган қилиб, қамаб қўйди.

Фироқ ҳар иккала ёш қалбни тилка-пора қилган эди. Бечора ёш муаллимнинг на уйида, на мадрасада ороми бор эди. Мадрасадагилар «Фалончи девона бўлибди, ақлу ҳушидан ажрабди», деб кулсалар, уйда эса таҳқирланган ғариб ота бечора ўғлини ҳадеб койир эди:

— Ахир, мени тириклай гўрга тиқдинг, ўғилгинам. Ўзингнинг кимлигингни билмасмидинг? Нима учун кўрпангга қараб оёқ узатмадинг? Ахир, «Тенг - тенги билан, тезак қопи билан» деганлар, ўшал худбин ва мағрур Жамолиддин саркарда бизни бир тангага олармиди?

Шу зайлда кунлар кетидан кунлар ўта борди. Золим ота Жамолиддин Исҳоқ қизининг пок ва мусаффо қалбидаги муҳаббат оташини сўндира олмади. Охири Ойшани бироз хушнуд этиш ва йиғлайвериб сарғайиб кетган рангу рўйини сал ўзига келтириш ниятида Қаранфил чашмаси бўйида Ойшанинг дугоналари учун сайл уюштирди. Ойшажон қизлар мажлиси куни қўлига доира олиб, титроқ ва заиф бармоқлари ила чалди ва ҳазин овози билан куйлади:

Юринг, кетдик бо Мозор, Мулло Мамажон,
Сайри гули лолазор, воҳ-воҳ, дилбаржон.
Мен ўргулай ўзингдан, Мулло Мамажон,
Ширин-шакар сўзингдан, воҳ-воҳ, дилбаржон.
Келди Наврўзи олам, Мулло Мамажон,
Ўзгарди олам, одам, воҳ-воҳ, дилбаржон.
Балхга бирга кетайлик, Мулло Мамажон,
Юртни обод этайлик, воҳ-воҳ, дилбаржон.
Балхда бирга яшайлик, Мулло Мамажон,
Насибамиз ошайлик, воҳ-воҳ, дилбаржон.
Ҳироту Балх гул ватан, Мулло Мамажон,
Қурбон унга жону тан, воҳ-воҳ, дилбаржон.

Қизлар қий-чувлашиб, яна бир бор қўшиқни такрор қилишни илтимос қилдилар. Ойшажон ишқ оташида куйиб адо бўлган мунгли қалбини бироз таскин топтириш учун яна куйлай бошлади.

Қизларнинг жўшу хуруш билан куйлаётган мастона садолари сайл бўлаётган жойдан узоқ-узоқларгача тарқалаётган эди. Ойшажоннинг даф жўрлигида ёқимли овоз билан айтган қўшиғи ҳаммани ҳайрон қолдирди, йиғилганлар уни бир кўришга ва ширин, мунгли ва мулойим овозини яна бир бор эшитишга интизор эдилар. Оқ ҳарир салла ўраган бағоят нуроний киши Ойшажоннинг қўшиғини эшитиб девор орқасидан мулойимлик билан деди:

(Давоми бор).

Ориф УСМОН.

Мурувват

ИНСОНПАРВАРЛИК — БАРЧАНИНГ ИШИ

Инсонпарварлик, одамохунлик, ногиронлар, қариялар ҳолидан хабар олиш, керак бўлса уларга ёрдам бериш одамзоднинг олий бурчидир. Республикамизда кам таъминланган оилаларни ижтимоий ҳимоялаш ишига давлат томонидан катта эътибор қаратилмоқда. Шу билан бирга халқаро ташкилотлар ҳам баҳоли қудрат ўз ёрдамларини аямаяптилар. Шундай ташкилотлардан бири Швециянинг «Оперейшн мерси» инсонпарвар ташкилотидир. Бу ташкилотнинг фаолияти, республикамизда амалга оширилаётган ишлари хусусида, биз мазкур ташкилотнинг Ўзбекистондаги вакили, жаноб Энгвист Лукас билан суҳбатлашдик. Эътиборингиз учун шуни маълум қилмоқчи эдикки, жаноб Лукас беш йилдан бери Ўзбекистонда истиқомат қилиб, ўзбек тилида эркин суҳбатлаша олади.

— Жаноб Энгвист Лукас, сиз Швециянинг «Оперейшн мерси» инсонпарварлик ишлари ташкилотининг вакили сифатида бир неча йилдан бери Ўзбекистонда фаолият кўрсатаётган экансиз. Шу ташкилотнинг ўз олдига қўйган мақсадлари ҳақида гапириб берсангиз.

— Бизнинг ташкилот хизматидан ҳар бир инсон фойдаланиши мумкин. Кимнинг агар шароити йўқ бўлса ўша одамга ёрдам бериш бизнинг мақсадимиздир. Ўзбекистонда биз ишлаган бошқа давлатлардагига нисбатан шароит анча яхши. Ногиронларга оз бўлса-да ёрдам берсак, уларнинг руҳи кўтарилади. Бошқа ерда, масалан, Ливанда, Суданда, уруш бўлаётган бошқа ерларда яшаш шароити анча оғир. Мақсадимиз аҳолини ишга жойлаштириш, уларни руҳлантириш, яъни келажакка ишонч уйғотиш билан шуғулланамиз.

— Демак, асосий фаолиятингиз ногиронларга ёрдам бериш билан боғлиқ экан-да.

— Фақат ногиронларга эмас, балки яшаш шароити оғир бўлган оилалар учун ҳам. Масалан, Суданда одамлар жанубдан пойтахтга келишади. Чунки жанубий Суданда сув йўқ, уруш ҳаракатлари мавжуд. Шунинг учун ҳамма одамлар пойтахтга келиб, у ерда жойлашса иш ҳам бўлади, яшаш шароитимиз яхши бўлади, деб ўйлашади. Лекин пойтахтга миллионлаб одамлар келса ҳаммасига иш етмайди. Шунинг учун давлатнинг ўзи мана шундай одамлар учун катта-катта лагерлар қурган. Шу лагерда биз амалий ёрдам бериш билан шуғулланганмиз. Масалан, болаларни мактабларга олиб чиқиш, оилаларга овқат топиш ёки шароити оғир бўлганларга амалий ёрдам бериш ва ҳоказо.

— Шу ишларнинг барчасини амалга оширишда албатта молиявий база бўлиши керак. Ташкилотингиз молиявий базани яратиш учун маблағни қаердан олади?

— Молияга биз буюртма берамиз. Бизларга фақат ишимиз бўйича пул керак бўлади. Шунинг учун Швециядан катта халқаро фондларга агар буюртма берсак, улар биладики, бу пуллар ўзимизнинг ташкилот учун камдан-кам сарфланади. Пулларнинг ҳаммаси ижтимоий-иқтисодий аҳволи қийин бўлган жойларга сарфланади.

— Айтиб ўтдикки, ташкилотингизнинг Ўзбекистонда ҳам фаолият кўрсатаётганига беш йил тўлди деб. Ҳозирги кунда юртимизда қандай ишлар билан шуғулланяпсизлар?

— Биз Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Ижтимоий таъминот вазирлиги билан ҳамкорлик асосида Ўзбекистонга келдик. Улар билан биз шартномалар туздик. Шартнома бўйича кўзи ожиз ногиронлар билан ишлашимиз лозим. Бу ерда Халқ таълими вазирлиги ҳам бор. Чунки Халқ таълими вазирлигининг ўзи кўзи ожиз ногиронларга таълим беради. Ўзбекистондан Халқ таълими вазирлиги ва кўзи ожизлар жамияти бир-бири билан ўзаро келишган ҳолда ишлаши зарур. Кўзи ожизларга босмахона очиш мақсадида Халқ таълими вазирлиги ва кўзи ожизлар жамияти вакиллари билан суҳбатлашиб, худо хоҳласа ҳомийларга буюртма берганмиз. Лекин ўзимизнинг пулимиз йўқ, биз ҳамкорлик орқали ҳомий топишимиз мумкин. Яна бир муаммо — кўзи ожиз болаларнинг ота-онаси ўйлаши мумкинки, менинг болам ногирон, қўлидан ҳеч қандай иш келмайди деб. Бизнинг вазифаларимиздан бири, шундай ота-оналар билан учрашиб, улар билан суҳбатлашиб, сизнинг болангизда ҳам бошқа қобилиятлар бор, деган фикрни уларга уқтириш керак. Агар келажакка умид, хоҳиш, ишонч бўлса шу боланинг руҳини кўтариб, озгина бўлса ҳам шароит яратиб бериши, очилмаган қирраларини очиб бериши мумкин.

Суҳбатдош Отабек ДАВРОНБЕКОВ.

Ҳайвонот боғида

ИТГА ЎХШАСА-ДА УЧАДИ

Тошкент ҳайвонот боғи азим шаҳримизнинг дам оладиган жойларидан бири ҳисобланади. У ҳайвонларнинг яшаш тарзини инобатга олиб барпо этилган ҳашаматли биноларидан ташкил топган ва 24 гектар майдонни эгаллаган. Шубҳасиз, ҳайвонот боғини келажакда янада кенгайтириш режалаштирилган. Умуман, хорижий мамлакатларда 3 миллион аҳолисига эга бўлган шаҳардаги ҳайвонот боғининг катталиги 100 гектар бўлиши керак.

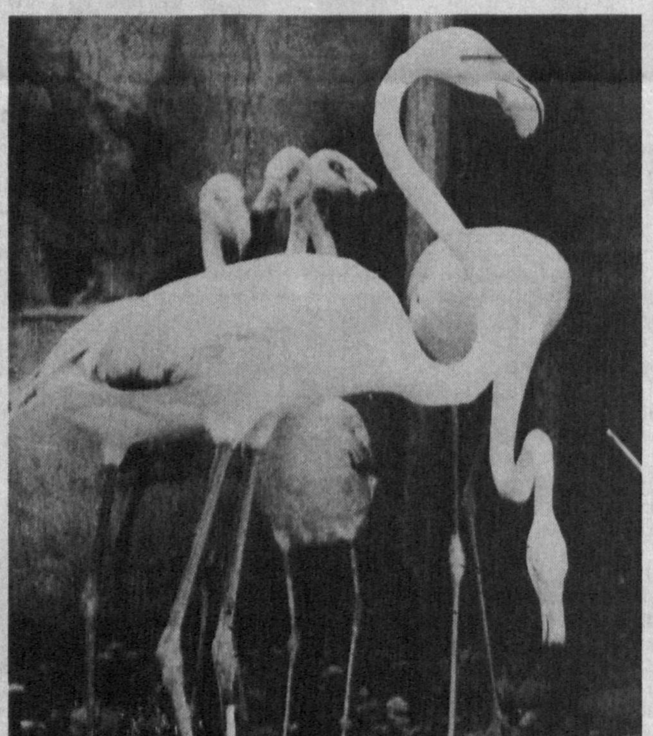

Шу кеча-кундузда ҳайвонот боғида 100 дан ошиқ турли-туман мавжудотлар бор. Қизиғи шундаки, ҳайвонларнинг яшаш шароити яхшиланганi сабабли айрим тур жониворлар тутқунлик ҳолатидагига қараганда кўпроқ насл бермоқда. Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги, шаҳар ҳокимлиги ва ҳайвонот боғи раҳбарияти томонидан тузилган режалар асосида хорижий мамлакатлардан ноёб тур ҳайвонлар олиб келинмоқда. Жумладан, яқинда Германиядан тимсоҳ, йўлбарс, қанотли учар итлар ва маймунлар олиб келинди. Албатта бу ҳайвонларни кўпчилик ойнаи жаҳон орқали кўрган, лекин тимсоҳнинг сувда сузиб юрганини ёки танасининг ярми сувда ётганини ўз кўзингиз билан кўрганингизга нима етсин!

Ёки бўлмаса ташқи кўринишидан итни эслатиб, кўршапалакнинг қанотига ўхшаган қанотли, 10-13 метр масофага дарахтдан-дарахтга учиб ўтишга мослашган учар итларни кўриб, ҳайратда қолиш турган гап. Бу ғаройиб жониворнинг тана катталиги ўртача 13 сантиметр, думининг узунлиги 1,5 сантиметр атрофида бўлади. Учар итлар аслида Африка, Жанубий Осиё, Малайзиянинг қуёш чиқиш қисмида учрайди. Уларнинг жами 13 тури мавжуддир. Қизиғи шундаки, учар итлар аслида қоронғи ғорларда тўпланиб ҳаёт кечиришга мослашган бўлади. Уларнинг фақат бир турдагиси тўлиқ қоронғуликда яшашга мослашган бўлиб, ҳаракат вақтида акс садо тўлқинлари ёрдамидан фойдаланади.

Норқўзи ЭРГАШЕВ, биология фанлари доктори,
Тўра ХУДОЙБЕРДИЕВ, биология фанлари номзоди.

СУРАТДА: ҳайвонот боғида фламинголар.

Божхона

СУПУРГИ ИЧИДАГИ ОҒУ

«Тошкент-Москва» поездининг 19-вагонида кетаётган Қирғизистон Республикаси фуқароси Миркамол Алимжонов деярли хотиржамгина ўтирарди. Оренбург шаҳрида сотиш учун олган бир боғлам супургиси борлигини кўрсатди. Божхона ходимлари супурги боғламини ечиб кўрганларида ичидан 1.500 грамм «опий» гиёвандлик моддаси чиқди. Албатта, бунча микдордаги оғу унинг супургилари ичига йўл-чўлдан, шунчаки тасодифан тушиб қолгани йўқ. Ушбу ҳолат юзасидан жиноий иш қўзғатилиб, суриштирув бошланди.

«Тошкент-Екатеринбург» поездининг йўловчиси, Тошкент вилоятида яшовчи Людмила Бочарова эса нақ 1840 грамм миқдордаги «опий» гиёвандлик моддасини шундоққина қўл юклари ичига жойлаштириб олиб кетмоқчи бўлганида божхона ходимлари томонидан фош этилди. Людмила аёл боши билан нега бу қалтис жиноятга қўл урди, оғуни қаердан олган ва кимларга элтиб бермоқчи эканлигини ҳозир ҳуқуқ-тартибот ходимларига тушунтириб беряпти.

Қирғизистон Республикасининг фуқароси Шавкат Қосимов ҳам шунча йўлдан бир амаллаб ўтиб, Тошкентга келганда «тутилиб» қолди. «Шимолий вокзалдаги божхона текшируви чоғида унинг қўл юклари ичида усталик билан яширилган, 473 грамм кучли таъсир этувчи героин гиёвандлик моддаси топилди.

Юқоридаги шахсларни қонунга биноан қатъий жазо кутмоқда.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ.

Шахмат

ХАЛҚАРО ТУРНИР ҒОЛИБИ

Бир вақтлар жаҳонга донғи кетган Ботвинник мактаби сабоқларидан баҳраманд бўлган Александр Ненашев эндиликда жаҳоннинг энг кучли гроссмейстерларидан бири саналади. Унинг кейинги 6—7 йил мобайнида эришган муваффақиятлари салмоқлидир. Шу йиллар орасида у республикамизнинг 3 карра чемпиони, жаҳон олимпиадаларининг иштирокчиси, кўпгина нуфузли халқаро турнирларнинг ғолиби сифатида кенг донг таратди.

Унинг сўнгги ғалабаси айниқса эътиборли бўлди. 1978 йили асос солинган Калькутта халқаро турнири мутасаддилари Ўзбекистондан ҳам шахматчиларни таклиф этиб туришади. Чунончи, биринчи бор унда қатнашган дастлабки ўзбек гроссмейстери Георгий Аъзамов 1986 йили ўша турнир ғолиби бўлган эди. Мана бир неча йилдирки, Александр Ненашев ушбу халқаро мусобақаларда қатнашиб, нуқул юксак натижалар кўрсатиб келмоқда. Бу йилги турнир унинг ишонарли ғалабаси билан якунланди. 11 имкониятдан 8 очко жамғариб бош соврин эгаси бўлди. Кўп йиллардан бери жаҳон чемпионлиги учун фаол курашиб келаётган англиялик машҳур гроссмейстер Шорт Ненашевдан кейинда қолгани бу мусобақа нақадар нуфузли экани ва ўзбек шахматчисининг ғалабаси чиндан ҳам мақтовга сазоворлигидан далолатдир.

ГРОССМЕЙСТЕРЛИК САРИ ЯНГИ ҚАДАМ

Франция пойтахти Париж яқинида жойлашган Коппелла-д'Гранд деган шаҳарча эндиликда жаҳонга маълум ва машҳур бўлиб кетди. Бунинг сабабчиси бу шаҳарчада улкан халқаро турнир ўтказилаётгани ва унинг анъана тусини олганидадир. Яқинда бу ерда ана шундай турнирнинг навбатдаги ўн тўртинчиси бўлиб ўтди. Унда 72 мамлакатдан 636 вакил қатнашди. Уларнинг 92 нафари халқаро гроссмейстерлар эди. Республикамиздан таклиф этилганларнинг деярли барчаси ажойиб натижаларни қўлга киритди. Чунончи: Ўзбекистоннинг собиқ чемпиони, самарқандлик халқаро уста Шуҳрат Сафин 9 имкониятдан 7 очко жамғариб, фахрли иккинчи ўринга кўтарилди. Гроссмейстерларимиз Сайдали Йўлдошев, Михаил Салтаев, халқаро усталар Алексей Борисов, Дмитрий Қаюмов олтитадан, Ўзбекистон чемпиони Рустам Қосимжонов эса 5 очко жамғариб жадвалнинг биринчи ярмидан жой олдилар. Маълумки, 1996 йили бу ерда 500 қатнашчи иштирок этиб, биринчи ўрин Александр Ненашевга насиб этган эди. Ўтган йили эса биринчи ўринни бошқалар билан баҳам кўрган Рустам Қосимжонов гроссмейстерлик учун балл олишга муваффақ бўлган эди. Бу йилгисида эса Шуҳрат Сафин иккинчи баллни қўлга киритди. Энди гроссмейстерларимиз сони яна бир кишига ортса ажаб эмас.

ТАЛАБГОРЛАР АНИҚЛАНМОҚДА

Бу йил шахматчилар учун олимпиада йили. Барча мамлакатлар қатори бизнинг республикамиз шахматчилари ҳам унга ҳозирлик кўрмоқдалар. Яқинда бўлиб ўтган биринчи лига беллашувлари республика чемпионатлари пешқадамлар гуруҳига кирадиган талабгорларни аниқлаб берди. Эркаклар турнирида андижонлик Иброҳим Каримов биринчи, гулистонлик спорт устаси Рамиз Қурбиддинов иккинчи ва унинг ҳамшаҳри Собир Умаров учинчи ўринни эгаллаб, олий лигага йўлланма олдилар. Аёллар турнирида бу ҳуқуқ қаршилик Ирина Тошмуродова, Елена Рогова ва самарқандлик Шаҳноза Ҳамроқуловаларга насиб этди. Май ойида Тошкентда ўтадиган олий лига чемпионати республика терма командаси таркибига кирувчи шахматчиларни аниқлаб беради.

Мамажон МУҲИДДИНОВ.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Алоқа иншоотларини таъмирлаш бўйича режадаги профилактика ишлари амалга оширилиши муносабати билан 1998 йилнинг 12 мартидан 23 мартигача Юнусобод даҳасининг 4-мавзесидаги 2,3-уйларда, 32-уйдан 52-уйгача ва 72-уйдан 77-уйгача манзилда истиқомат қилувчи 21/24-АТС абонентларида вақтинчалик алоқа бўлмайди.

* * *

46-АТСдан 49-АТСга алоқа иншоотларининг кабеллари қисман ўтказилиши ва шунинг мобайнида қайта уланиши муносабати билан 1998 йилнинг 12 мартидан 22 мартигача генерал Узоқов кўчаси 1,2,3,4,5-тор кўчалари билан, Оҳакчи кўчаси 1,2-тор кўчалари билан, Ш. Абзалов кўчасида, Маҳтумқули кўчаси 2,3,4,5,6,7,8-тор кўчалари билан, Шуманай кўчаси 1,2,3-тор кўчалари билан, Ипакчи кўчасида, Тинчлик кўчаси 1,2,3,4-тор кўчалари билан, Бобур, Зайцев, Боғ, Эркин кўчаларида, Колхозная кўчаси 2-тор кўчаси билан, Хохлов, Шомаҳмудов кўчалари, Нуробод кўчаси 1,3,4-тор кўчаларидаги айрим абонентларда, шунингдек «Чўлқувар» меҳмонхонаси, «Ўзсувхўжалик» биноларида, САНИШ институти, «Ипакчи» давлат махсус конструкторлик бюроси биноларида телефон алоқаси бўлмайди.

Очиқ турдаги «Toshkent shahar telefon tarmog'i» акциядорлик жамияти

ОЧИҚ ТУРДАГИ «TOSHKENT SHAHAR TELEFON TARMOG'I» АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ

Амир Темур кўчасидаги 117-уйдаги 4 қаватли бинони ижарага (сотади) беради.
Маълумот учун телефонлар: 54-38-38, 133-51-38.

Тошкент шаҳар С. Раҳимов туманидаги «Учар» фирмасига Тошкент шаҳар статистика бошқармаси томонидан 1996 йил 18 декабрда берилган 8018-сонли ҚТУТ рақамлари (код) белгиланган гувоҳнома йўқолиши муносабати билан
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Собир Раҳимов ҳокимлиги томонидан 1996 йили Мирҳаби Сагдиев номига берилган N 0500742 рақамли савдо патенти (гувоҳномаси) йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Уйга бориб телевизорлар таъмирлаб берилади. Тел: 116-06-69.

Тикув машинаси, музлатгич харид қиламан.
Тел: 92-21-46, 90-54-37.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Республика саломатлик маркази, Комплекс фойдаланиш бошқармаси, РОНМИ, 2-сонли бирлашган шаҳар касалхонаси жамоаси Республика саломатлик марказининг олий тоифадаги ҳисобчиси

Мукаддас Ҳайдархўжаевна ИМОНХЎЖАЕВАнинг
ҳамда синглиси
Дилфуза Ҳайдархўжаевна МУЛЛАБОЕВАнинг

бевақт вафот этганликлари муносабати билан марҳумаларнинг оила аъзолари ва қариндош-уруғларига чуқур таъзия билдиради.

«Ўзбланкнашр» нашриёти жамоаси Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси тизимидаги «Ўзматбаатаъминот» республика корхонасининг бош директори Немат Абдуллаевич Мадиевга онаси

ЁҚУТХОН аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Тошкент оқшоми — Toshkent oqshomi

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар — 133-29-70; эълонлар: 133-28-95, 132-11-39. факс: (3712) 133-29-09.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 209

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 133-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ❖ Буюртма Г-01051. ❖ Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилди. ❖ Қоғоз бичими А-2 «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. ❖ Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. ❖ Босмага топшириш вақти 11.30. ❖ 9.272 нусхада босилди. 1 2 3 4 5.